

gemeente Eindhoven

Sociale kenmerken van de Bennekel

Een onderzoek in het kader van de integrale wijkvernieuwing

Afdeling Bestuursinformatie en Onderzoek
van de dienst Algemene en Publiekszaken

Samenstelling: Ingrid de Haan
drs. Angelique van Gemert

BiO-rapportnummer 934
Maart 2002

Inhoud

I	Inleiding	5
2	Samenvatting en conclusies	7
3	Onderzoeksopzet	II
3.1	Inleiding	
3.2	Vooraf	
3.3	Aanleiding van het onderzoek	
3.4	Doel van het onderzoek	
3.5	Vraagstelling	
3.6	Methode van onderzoek	
4	Sociale opbouw van de Bennekel	15
4.1	Inleiding	
4.2	Ontwikkeling	
4.3	Woningen	
4.4	Bevolking (leeftijd, huishoudenssamenstelling, etniciteit, nieuwkomers, woonduur)	
4.5	Werk	
4.6	Inkomen en opleiding	
4.7	Gezondheid	
4.8	Voorschoolse voorzieningen	
4.9	Basisonderwijs	
4.10	Vrijetijdsaccommodaties	
4.11	Samenvatting	
5	Sociale opbouw binnen de Bennekel	37
5.1	Inleiding	
5.2	Segregatie versus concentratie	
5.3	Clusterindeling	
5.4	Bedrijvigheid	
5.5	Woningen	
5.6	Bevolking(leeftijd, huishoudenssamenstelling, etniciteit, nieuwkomers)	
5.7	Werk	
5.8	Samenvatting	
	Bijlagen	53
1	Tabellen cijfers Eindhoven	
2	Tabellen cijfers de Bennekel	
3	Beschrijving vrijetijdsaccommodaties	
4	Literatuurlijst	

I Inleiding

Eind 1998 werd tussen de gemeente Eindhoven en de Samenwerkende Eindhovense Woningcorporaties het Volkshuisvestingsconvenant gesloten. Hierin werd vastgelegd dat er een verkenning moest komen die de herstructurering voor de hele stad in beeld zou brengen. Naar aanleiding hiervan heeft een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente en de corporaties een rapport opgesteld waarin is opgenomen dat tussen 2000 en 2010 in twaalf buurten ruim 4000 woningen gesloopt worden en door een andere mix van woningen moeten worden vervangen.

Herstructureren is echter meer dan alleen woningen vervangen. Gezien de aard van de buurten en de problemen die daar spelen biedt de fysieke vernieuwing tevens kansen voor sociale vernieuwing. Hiervoor is het noodzakelijk om kennis en inzicht te hebben in de sociale kenmerken van de wijkvernieuwingsbuurten. Het Projectbureau van de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling heeft aan de afdeling Bestuursinformatie en Onderzoek gevraagd onderzoek te doen naar de sociale opbouw van de wijkvernieuwingsbuurten. In deze rapportage staat de kwantitatieve analyse van de Bennekel centraal.

In het volgende hoofdstuk worden allereerst de samenvatting en conclusies gegeven. Voor degenen die meer willen weten over de onderzoeksopzet, deze volgt in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt de sociale opbouw van de Bennekel door middel van verschillende aspecten in kaart gebracht. In hoofdstuk 5 volgt de sociale opbouw binnen de buurt. Als bijlagen zijn tabellen met cijfers, beschrijving van de vrijetijdsaccommodatie en een literatuurlijst opgenomen.

2 Samenvatting en conclusies

Om het proces van sociale vernieuwing in de wijkvernieuwingsgebieden goed op gang te kunnen brengen, is het noodzakelijk om kennis te hebben van de sociale opbouw van de Bennekel-Oost. Aan de hand van bestaande statistische gegevens die bij BiO voorhanden zijn, kan het volgende beeld van de Bennekel-Oost vóór het proces van herstructurering worden geschetst:

- ◆ **Reputatie**

Als wordt gekeken naar de sociaal-economische positie van de Bennekel-Oost ten opzichte van de andere buurten in de stad dan bevindt de buurt zich in de trede met de laagst geklasseerde buurten. Hierbij is de positie de afgelopen tien jaar niet veranderd.
- ◆ **Woningen**

De woningvoorraad van de Bennekel-Oost bestaat hoofdzakelijk uit eengezinswoningen, gebouwd tussen 1945 en 1959. De buurt bestaat grotendeels uit huur. SWS en Trudo bezitten beiden éénderde van de verhuurde woningen. In totaal is 5% van alle woningen voor studenten: ruim twee keer zoveel dan in heel Eindhoven. Gemiddeld genomen hebben de woningen een waarde van € 88000. Dit is vergelijkbaar met Bennekel-West, maar iets lager dan in Blaarthem. Een gemiddelde Eindhovense woning is met € 127000 een stuk meer waard.
- ◆ **Bevolking**

De ruim 3200 bewoners van Bennekel-Oost zijn met een gemiddelde leeftijd van 34 jaar jonger dan de bewoners van de referentiebuurten Blaarthem en Bennekel-West. De gemiddelde leeftijd ligt eveneens lager dan die in Eindhoven. Met name 55-plussers zijn in de buurt minder vertegenwoordigd. Van alle bewoners is één op de zes 55 jaar of ouder en één op de vijf jonger dan 19 jaar. Daarnaast wonen er in Bennekel-Oost veel 19-24 jarigen. Dit komt door het hoge aantal studentenwoningen.

In de buurt wonen ruim 1400 huishoudens, waarvan ruim éénderde alleen woont. Dit is vergelijkbaar met Bennekel-West en heel Eindhoven. In Blaarthem wonen meer eenpersoonshuishoudens. De tweepersoonshuishoudens zowel met als zonder kinderen zijn in Bennekel-Oost minder vertegenwoordigd. Wel wonen hier

meer eenoudergezinnen. Zo'n 7% van de huishoudens bestaat uit een gezin met één ouder. Stedelijk gezien is dit 5%. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de buurt verhoudingsgewijs veel huurwoningen heeft. Een groot deel van de eenoudergezinnen is vanwege hun financiële situatie hierop aangewezen.

Het percentage allochtonen ligt bij de Bennekel-Oost hoog in vergelijking met de referentiebuurten en de hele stad. Van alle bewoners heeft 39% niet de Nederlandse etniciteit. In Bennekel-West is dit 28%, bij Blaarthem 24% en in Eindhoven 22%. Zowel op stedelijk- als op buurtniveau is de grootste groep niet-Nederlanders van Turkse afkomst. In totaal is 12% van alle inwoners van Bennekel-Oost Turks. Dit is drie keer zoveel als in Blaarthem en in de hele stad. Andere grote groepen zijn van Marokkaanse (5%) en Surinaamse (4%) komaf. Onder de drie groepen zijn vooral veel jongeren en weinig ouderen. Daarnaast bestaan deze huishoudens vaker uit gezinnen met kinderen en juist minder mensen die alleen wonen. Onder de nieuwkomers zijn de mensen uit Turkije, de Nederlandse Antillen en Marokko in de meerderheid.

Een ander opvallend kenmerk van de Bennekel-Oost is de hoge mobiliteit. Van alle bewoners woont éénderde korter dan vijf jaar in Eindhoven en iets meer dan de helft op het huidige adres. Dit ligt in beide gevallen hoger dan het stedelijk gemiddelde. Daarnaast zijn er de afgelopen drie jaar ruim 2100 mensen (tweede van alle bewoners) verhuisd en nog geen 2000 terug komen wonen. Het negatieve migratiesaldo van 250 komt mede door de sloop van woningen aan de Hol- en Benoitstraat. Het merendeel van de mensen die de buurt verlaten blijft in Eindhoven. Men verhuist met name binnen Bennekel-Oost zelf maar ook het westelijk deel van de Bennekel en Genderdal zijn geliefde buurten om in te wonen. Het grote verloop is echter een risicofactor voor de sociale samenhang in de buurt. Hoge mobiliteit is namelijk niet stimulerend voor betrokkenheid in de buurt. De kans bestaat dat door de geplande herstructurering, en de te verwachten groeiende verhuisingententie ten gevolge daarvan, de animo om bij te dragen aan het sociale gebeuren in de buurt verder terugloopt.

◆ **Werk en opleiding**

Verhoudingsgewijs ligt het percentage werklozen in Bennekel-Oost hoger dan in de referentiebuurten en de hele stad. Eén op de tien 15-64 jarigen staat ingeschreven bij het CWI. Dit is twee keer zoveel als in heel Eindhoven. In Blaarthem en Bennekel-West is 8% werkloos. Het merendeel van de niet-werkende werkzoekenden in Bennekel-Oost is (zeer) moeilijk of niet bemiddelbaar. Driekwart van de werklozen hebben geen onderwijs, basisonderwijs, lbo of mavo gehad. Van alle bewoners van Bennekel-Oost heeft iets meer dan de helft deze achtergrond. In West is dit zelfs driekwart van alle inwoners. In Blaarthem en heel Eindhoven zijn de mensen gemiddeld hoger opgeleid.

◆ Leefsituatie

De leefsituatie van de bewoners van de Bennekel-Oost ziet er in vergelijking met de referentiebuurten en de hele stad niet zo rooskleurig uit. Zowel qua inkomensituatie als gezondheid hebben zij het een stuk slechter. Zo hebben de bewoners van Bennekel-Oost aanzienlijk minder te besteden. Bijna tweederde van de mensen leeft van een inkomen dat (ruim) beneden modaal ligt en ruim éénderde geeft aan enige of grote moeite te hebben om rond te komen. Verder zijn veel mensen eenzaam (40%) en hebben ze meer behoefte aan ondersteuning (16%). Ook over de eigen gezondheid is men niet zo positief. Bijna een kwart zegt dat deze matig of zelfs slecht is. Dit is twee keer zo veel dan in heel Eindhoven. Daarnaast leven de bewoners uit de Bennekel-Oost door de bank genomen minder gezond dan de gemiddelde Eindhovenaar. Dit geldt voor het rook- en sportgedrag, drugsgebruik en lichaamsgewicht. In de buurt rookt 43%, heeft 9% het afgelopen jaar drugs gebruikt, een kwart sport of beweegt nooit en 39% heeft te maken met (ernstig) overgewicht. Opvallend is wel dat er minder matige tot zeer excessieve drinkers zijn.

◆ Voorzieningen

Het peuterspeelzaalbezoek in Bennekel-Oost is vergelijkbaar met Eindhoven. Bijna 60% van de peuters gaat naar de speelzaal. In Blaarthem en Bennekel-West ligt dit iets hoger. De deelname aan kinderopvang ligt in de buurt lager dan het Eindhovens gemiddelde. In totaal bezoekt 8% van de peuters uit Bennekel-Oost de kinderopvang terwijl dit in de hele stad 18% is.

Voor de basisschoolleerlingen geldt dat er weinig buiten de Bennekel gewinkeld wordt. Van alle kinderen in Bennekel-Oost die naar de basisschool gaan, bezoekt ruim tweederde de katholieke buurtschool De Kameleon. Uit Bennekel-West gaat de helft van de kinderen naar deze school.

De twee vrijetijdsaccommodaties in de Bennekel, De Ketting en De Dommel, krijgen respectievelijk gemiddeld zo'n 1300 en 600 tot 800 bezoeken per week. Van alle bezoekers aan De Ketting komt 16% uit de Bennekel-West en 9% uit -Oost. Ook veel mensen uit Genderdal en Blaarthem bezoeken deze accommodatie.

De bovenstaande kenschets geeft een beeld van de Bennekel-Oost in vergelijking met de referentiebuurten Blaarthem en Bennekel-West en heel Eindhoven. Daarnaast is op het niveau van stedelijkbeheerclusters nagegaan of er sprake is van ruimtelijke segregatie binnen de Bennekel-Oost. Dat wil zeggen of er binnen de buurt concentraties van bepaalde bevolkingscategorieën zijn. In sommige delen van de buurt blijken bepaalde categorieën meer vertegenwoordigd te zijn dan andere. In één enkel geval is sprake van concentratie. Het betreft hier het gebied aan de Sibeliuslaan waar een studentencollege staat. Uit de nader onderzochte bevolkingskenmerken komen voor de bewoners van dit cluster eigenschappen naar voren die typerend zijn voor studenten. Hier wonen namelijk veel 19-24 jarigen, vallen relatief veel huishoudens in de categorie 'overige adressen' en zijn er nauwelijks werkzoekenden. Opvallend is dat in dit cluster bijna geen allochtonen wonen en dat driekwart man is. In het noordoosten van de buurt (met name in de flats) wonen relatief veel allochtonen.

3 Onderzoeksopzet

3.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de opzet van het onderzoek. Allereerst wordt in paragraaf 2 kort het kader van de integrale wijkvernieuwing geschetst en in paragraaf 3 de aanleiding van het onderzoek. Vervolgens komen in paragraaf 4 en 5 het doel en de vraagstelling aan de orde. In paragraaf 6 volgt tenslotte hoe het onderzoek wordt uitgevoerd.

3.2 Vooraf

Op 26 november 1998 werd tussen de gemeente Eindhoven en de Samenwerkende Eindhovense Woningcorporaties (SSEW) het Volkshuisvestingsconvenant gesloten. Een van de daarin vastgelegde afspraken betrof de noodzaak tot verkenning van de herstructureringsopgave van de totale stad. Een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente en de corporaties, heeft een rapport opgesteld (SSEW en gemeente Eindhoven, 2000) waaruit blijkt dat in de periode 2000-2010 in twaalf buurten herstructurering plaats zal moeten vinden waarbij ruim 4000 woningen worden gesloopt en door een andere mix aan woningen moeten worden vervangen.

Onder herstructurering wordt verstaan: "Het treffen van maatregelen die gericht zijn op het tot stand brengen van een meer gedifferentieerde woningvoorraad in gebieden waar leefbaarheidsproblemen mede worden veroorzaakt door een eenzijdig samengestelde voorraad van overwegend goedkopere huur- of koopwoningen. Het behelst meer dan de aanpassing van de woningvoorraad en de directe woonomgeving. Ook infrastructuur, groenvoorzieningen, bedrijvigheid en overige voorzieningen binnen de wijk komen bij herstructurering aan de orde".

Onder meer uit het Stedelijk Beheerplan (Gemeente Eindhoven, 1998) blijkt dat de leefbaarheidsproblemen vooral voorkomen in vooroorlogse en vroeg naoorlogse wijken waar duidelijk sprake is van een eenzijdige goedkope woningvoorraad, welke in veel gevallen aan vervanging toe is. Dit betekent ook dat er in die gebieden kansen liggen om een vernieuwingsproces op gang te brengen waarbij het streven gericht is op duurzaam herstel van de fysieke en sociale kwaliteit van wijken en buurten. Herstructurering betekent dus niet alleen fysieke vernieuwing van de stad en wijken, maar ook sociaal-maatschappelijke en sociaal-economische vernieuwing. Kortom: integrale wijkvernieuwing waarbij herstructurering een middel is om dat te bereiken.

De buurten die voor herstructurering in aanmerking komen zijn: Barrier, Woensel-West (incl. Baekelandplein), Drents Dorp, Hemelrijken, Philipsdorp, Genderdal, Bennekel,

Bloemenbuurt-Noord (Bloemenplein), Bloemenbuurt-Zuid (Gerardusplein), Kruidenbuurt, Lakerlopen, Doornakkers.

3.3 Aanleiding van het onderzoek

Zoals gezegd is herstructureren meer dan woningen vervangen. Fysieke stadsvernieuwing biedt tevens kansen voor sociale vernieuwing. Het projectbureau van de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling houdt zich bezig met de sociale dimensie van integrale wijkvernieuwing. Hierbij zijn de volgende vier uitgangspunten van belang:

- sociale samenhang onder bewoners behouden, bevorderen en ontwikkelen;
- differentiëren naar aanwezige bevolkingsgroepen en hun wooncarrière-mogelijkheden;
- sociale infrastructuur in fysieke en organisatorische zin vernieuwen;
- sociale uitval van kwetsbare groepen voorkomen.

Om aan deze uitgangspunten te kunnen voldoen heeft het projectbureau aan de afdeling Bestuursinformatie en Onderzoek gevraagd onderzoek te doen waarbij deze vier uitgangspunten centraal staan.

3.4 Doel van het onderzoek

Bij de voorbereiding van de wijkvernieuwing in de verschillende buurten, blijkt dat op een aantal zaken te weinig zicht bestaat. Doel van het onderzoek is dan ook om meer kennis en inzicht te krijgen in:

- de sociale opbouw van de wijkvernieuwingsbuurt waarbij tevens wordt gekeken naar de sociale uitval van kwetsbare groepen en de sociale samenhang in de buurten;
- de ruimtelijke segregatie in de buurten.

3.5 Vraagstelling

Om inzicht te krijgen in de bovenstaande zaken bestaat het onderzoek uit de volgende hoofdvragen.

1. *Hoe is de sociale opbouw van de wijkvernieuwingsbuurt?*

Hierbij zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- a) Hoe is de samenstelling van de woningen? (bron: bestand WOZ-administratie)
 - aantal woningen
 - huur/koop

- eengezins/meergezins
- bouwjaar
- bezit van welke woningcorporatie(s)
- b) Hoe is de samenstelling van de bevolking? (bron: gba)
 - aantal inwoners
 - gemiddelde leeftijd
 - leeftijdscategorieën: 0-3, 4-12, 13-18, 19-24, 25-54, 55-75, 75+
 - huishoudensamenstelling: eenpersoonshuishouden, gezinnen met kinderen, eenoudergezinnen
 - etniciteit: % allochtonen, grootste groepen allochtonen, 1^e + 2^e generatie
 - nieuwkomers
 - woonduur: jaar van vestiging op het adres, in Eindhoven
- c) Hoe staat het met het basisonderwijs: waar wonen de leerlingen en waar gaan ze naar school? (bron: leerplichtadministratie MO)
- d) Hoe is de deelname aan peuterspeelzalen en kinderopvang? (bron: onderzoek deelname aan voorschoolse voorzieningen)
- e) Hoe staat het met de werksituatie van de bewoners? (bron: cwi, wzi)
 - niet-werkende werkzoekenden: naar leeftijd, opleiding, fase van bemiddeling, duur van inschrijving, etniciteit
 - uitkeringsgerechtigden
- f) Hoe is het inkomen en opleiding van de bewoners? (bron: RIO, enquête ggd)
 - gemiddeld besteedbaar inkomen
 - moeite met rondkomen
 - opleiding
- g) Hoe staat het met de gezondheid van de bewoners? (bron: enquête ggd)
 - eigen oordeel gezondheid
 - eenzaamheid
 - leefgewoonten
- h) Hoe is de deelname aan de vrijetijdsaccommodaties? (bron: onderzoek vrijetijdsaccommodaties)

Om de sociale status van de wijkvernieuwingsbuurten in een breder kader te kunnen plaatsen, wordt deze vergeleken met omliggende buurten en met Eindhoven in z'n totaliteit.

2. *Hoe is de sociale opbouw binnen de wijkvernieuwingsbuurt: is er sprake van ruimtelijke segregatie?*

Zijn er binnen de buurt concentraties van bewoners als we kijken naar leeftijd, huishoudensamenstelling, etniciteit, nieuwkomers en de werksituatie. Hierbij wordt gekeken op het laagst mogelijke niveau, te weten de stedelijk beheerclusters.

3.6 Methode van onderzoek

Beide onderzoeksvragen worden aan de hand van bestaande statistische (kwantitatieve) gegevens die BiO voorhanden heeft beantwoord. Deze gegevens komen uit diverse databestanden. Na bewerking en analyse van deze data worden de verschillende aspecten in de vorm van tabellen en kaarten in beeld gebracht. Allereerst is er een format gemaakt voor Drents Dorp waarna de andere wijkvernieuwingsbuurten volgen. In dit onderzoek staat de Bennekel centraal. Deze notitie zal tevens gebruikt worden als input voor de kadernotities die door de projectleiders van de wijkvernieuwingsbuurten worden opgesteld.

Nadat de kwantitatieve analyse van de buurt gereed is, zal vervolgens met het Projectbureau worden bekeken of er voor een aantal aspecten nog aanvullend, eventueel kwalitatief, onderzoek nodig is. Hierbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld interviews of enquêtes met sleutelfiguren (zoals Loket W/Stadsdeelkantoren) en/of bewoners.

4 Sociale opbouw van de Bennekel

4.1 Inleiding

De Bennekel is één van de buurten die in het kader van de integrale wijkvernieuwing de komende jaren flink gaat veranderen. In dit hoofdstuk staat de sociale opbouw van de Bennekel centraal. In de volgende paragraaf wordt allereerst kort iets gezegd over de geschiedenis en reputatie van deze buurt en het verloop met betrekking tot de vernieuwingsplannen. Aan de hand van statistische gegevens over de woningen, bevolking, werk, inkomen en opleiding, gezondheid, voorschoolse voorzieningen, basisonderwijs en vrijetijdsaccommodaties wordt in paragraaf 3 tot en met 10 de buurt gekenschetst. Hierbij wordt de Bennekel-Oost (statistische buurt 724) vergeleken met de buurten Blaarthem (722) en de Bennekel-West (725). Daarbij komt ook de situatie voor de hele stad aan de orde. De Eindhovense cijfers staan in bijlage 1. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een samenvatting van de kenmerken van de Bennekel-Oost.

4.2 Ontwikkeling

Zoals in de voorgaande paragraaf beschreven zal de Bennekel-Oost vergeleken worden met Blaarthem en de Bennekel-West, ook wel Gagelbosch genoemd. Aangezien het wijkvernieuwing gebied voornamelijk in de Bennekel-Oost ligt, zal het onderzoek op deze buurt gericht zijn. Zowel Bennekel-Oost als West zijn echter studiegebied.

De Bennekel-Oost, gelegen in de wijk Oud-Gestel in het stadsdeel Gestel, ligt in het zuidwesten van de gemeente Eindhoven. Deze buurt wordt begrensd door de rivier de Dommel en de volgende straten: Bennekelstraat, Reinkenstraat, Hoogstraat, Franz Leharplein, Genneperweg, Lottistraat, Sibeliuslaan, Sint Claralaan en wederom de Genneperweg. Op de volgende pagina is de statistische buurt met een rode omlijning in een kaartje weergegeven.

Het wijkvernieuwing gebied betreft slechts enkele delen van deze buurt. Trudo is in samenwerking met de gemeente Eindhoven in februari 2003 gestart met de eerste bijeenkomsten in het kader van de wijkvernieuwing. De opzet is om het gebied rond de Arcadeltstraat en Jan Hollanderstraat te herstructureren. Voor het complex van de 230 woningen in deze straten is de inzet van Trudo deze op termijn te vervangen. De woningen zijn in de jaren zeventig gerenoveerd en een nieuwe grote ingreep (met levensduurverlenging van 25 jaar) wordt technisch en financieel niet als realistisch gezien. Ook een tussenoplossing in de vorm van een tijdelijke verlenging van de levensduur is om deze redenen niet haalbaar. De woningen zullen in ieder geval tot 2008 blijven staan en tot dat tijdstip zal er normaal onderhoud worden gepleegd.

Daarnaast is de Sociale Woningstichting (SWS) bezig met een herstructurering aan de Holstraat. Ook Woningbouwvereniging Wooninc. is aangevangen met een verbetering van haar woningbestand. Het betreft hier voornamelijk de woningen aan de Smuldersweg (Gemeente Eindhoven, 2003).

Kaart 1 de Bennekel-Oost (DSOB/afdeling Geo-informatie)

Over de ontstaansgeschiedenis van de buurt is weinig bekend. De Hoogstraat is van oudsher een belangrijke straat in Gestel. Hier staan dan ook enkele oudere woningen. Verder is bekend dat de omgeving van de Arcadeltstraat en Jan Hollanderstraat voor een groot deel in de jaren dertig is ontwikkeld en bestaat uit eengezinswoningen in een strokenbebouwing. Dit houdt in dat de woningen in een strook parallel aan de straat zijn gebouwd. Opvallend is het project dat in de jaren vijftig plaats heeft gevonden in het zuidelijk gedeelte van de Bennekel-Oost. In deze periode is hier een grootschalig woningbouwproject opgezet. Er werden bijna 660 woningen gebouwd nu bekend onder de naam Gemengd Eigendom Complex. Het betreft hier onder andere de Obrechtlaan, Bennekelstraat, Nicolaisstraat, Diepenbrockstraat en Benoitstraat. Ook hier is strokenbouw toegepast. Begin jaren zestig zijn de flatgebouwen aan de Cavallilaan gebouwd.

In veel Eindhovense buurten is sprake van een eenzijdige goedkope woningvoorraad die vaak aan vernieuwing toe zijn. Hier komen relatief een groot aantal leefbaarheidsproblemen voor. Ook in de Bennekel is dit het geval. In 1997 is in het kader van het Grote Stedenbeleid voor Eindhoven, door middel van een factoranalyse van een veertiental indicatoren, die allen met leefbaarheid te maken hebben, een rangorde van buurten

vastgesteld. De acht buurten met de laagste leefbaarheidsscore werden aangewezen als impulsgebied. De Bennekel is er hier één van (Gemeente Eindhoven, 1997).

Als wordt gekeken naar de sociaal-economische rangorde van de verschillende buurten in de stad vallen alle drie de onderzochte buurten in de laagst geklasseerde categorieën. In 2001 is gekeken naar de relatieve positie van buurten op de sociaal-economische ladder. Deze wordt bepaald aan de hand van gegevens over de laatste, betaalde werkring van de inwoners. De buurten zijn hierbij ingedeeld in treden waarbij trede 1 de acht buurten bevat die op de bovenste trede van de sociaal economische ladder staan en trede 10 de acht buurten die helemaal onderaan staan. De Bennekel-Oost en West zitten beiden in trede 10 en Blaarthem in trede 9. Hierbij zijn de relatieve posities in de afgelopen tien jaar nauwelijks veranderd. Alleen Blaarthem is licht gedaald (Gemeente Eindhoven, september 2002).

4.3 Woningen

Volgens het bestand van de WOZ-administratie¹ staan in november 2002 in de buurt Bennekel-Oost 1447 woningen, in totaal 12% van de gehele Gestelse voorraad. In de Bennekel-West staat een vergelijkbaar aantal woningen. Hier staan er 1460 (12%). Blaarthem heeft met 1202 (10%) woningen een iets kleinere voorraad.

Het grootste deel van de woningvoorraad in de Bennekel-Oost bestaat uit eengezinswoningen. Bijna de helft van alle woningen is gebouwd tussen 1945 en 1959. Verder is bijna een kwart gebouwd voor de oorlog en een kwart in de zestiger jaren. In de buurt is bijna driekwart een huurwoning. Van de 1059 huurwoningen is één derde in bezit van SWS en bijna één derde van Trudo. Hiernaast heeft Wooninc. één vijfde in haar bezit.

Ook in het westelijk deel van de Bennekel en Blaarthem bestaat het grootste deel uit eengezinswoningen gebouwd tussen 1945 en 1959. In beide buurten zijn relatief wat minder woningen vooroorlogs en juist meer uit 1990 of later. Verder staan in Blaarthem in verhouding meer meergezinswoningen. Hier is 44% meergezins tegenover een kwart in Bennekel. Het percentage huurwoningen komt in de drie buurten redelijk overeen. Ongeveer 70% is huur. In Blaarthem is bijna één derde van alle huurwoningen bezit van Woningstichting Hertog Hendrik van Lotharingen (Hhvl) en een kwart van Wooninc. Domein en SWS hebben beiden met 13% ook een redelijk groot aandeel. In Bennekel-West is 40% van SWS. Domein en Stichting Verpleging en Verzorging Eindhoven e.o. hebben beiden ruim één vijfde van de huurwoningen.

¹ De Wet WOZ staat voor Wet Waardering Onroerende Zaken. De WOZ-waarde is bepaald naar waardepeildatum 01-01-1999 voor het WOZ-tijdvak 01-01-2001 tot en met 31-12-2004.

Kijken we naar het aantal studentenwoningen in de Bennekel-Oost dan is 5% van alle woningen bedoeld voor studenten. Dit is ruim twee keer zoveel dan in Blaarthem en heel Eindhoven. Hier is 2% een studentenwoning. In Bennekel-West is slechts 1% van de woningen voor studenten. Opvallend is dat in de Bennekel-Oost vooral veel meergezinsstudentenwoningen staan.

De gemiddelde WOZ-waarde van de Eindhovense woningvoorraad ligt op 1 januari 1999 op € 127000. In de Bennekel-Oost ligt de waarde van de woningen met € 88000 aanzienlijk lager. De gemiddelde waarden in de referentiebuurten liggen iets hoger dan in het oostelijk deel van de Bennekel. Zo zijn in Bennekel-West de huizen gemiddeld € 91000 waard en in Blaarthem € 98000. De lagere WOZ-waarden van de drie buurten in verhouding met heel Eindhoven kan worden verklaard doordat in deze buurten relatief meer huurwoningen staan: huurwoningen hebben over het algemeen genomen een lagere WOZ-waarde dan koopwoningen.

Gemiddeld genomen wonen er in Eindhoven 2,3 personen in een woning. Dit is vergelijkbaar met de Bennekel-Oost. In de referentiebuurten wonen minder mensen per woning. In de Bennekel-West ligt de gemiddelde woningbezetting op 2,2 en in Blaarthem zelfs op 2,0.

Tabel 1 Kenmerken van de woningvoorraad (bestand WOZ-administratie november 2002)

kenmerken	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
aantal woningen	1447	1202	1460
gemiddelde woningbezetting	2,3	2,0	2,2
gemiddelde WOZ-waarde (1999)	€ 88000	€ 98000	€ 91000
naar eigendom			
huur	73%	69%	71%
koop	27%	31%	29%
naar type			
eengezins	72%	56%	75%
meergezins	28%	44%	25%
naar bouwjaar			
vooorlogs	22%	12%	3%
1945-1959	46%	41%	45%
1960-1969	23%	20%	18%
1970-1979	2%	9%	16%
1980-1989	5%	4%	0%
1990 en later	4%	14%	18%

In de Bennekel-Oost staan ook drie gezinsvervangende huizen. Deze bieden in totaal woonruimte aan tien personen en staan alle drie aan de Tartinistraat. Ook in Blaarthem

staan gezinsvervangende tehuizen. In totaal bieden 16 woningen onderdak aan 35 personen. De panden staan voornamelijk aan de Brahmslaan, Laagstraat en Offenbachlaan. In het westelijk deel van de Bennekel staat aan het Gagelboschplein het Zorgcentrum Gagelbosch. Hier is plaats voor ongeveer 130 ouderen.

4.4 Bevolking

In de Bennekel-Oost wonen op 1 januari 2002 in totaal 3262 personen. Dit is 12% van alle Gestelse bewoners. Blaarthem telt bijna 2400 inwoners (9%) en Bennekel-West ruim 3200 (12%). De verdeling man-vrouw is 55%-45%. Ook in Blaarthem wonen meer mannen dan vrouwen (52%-48%). In Eindhoven is de verhouding fifty-fifty. Alleen in het westelijk deel van de Bennekel wonen meer vrouwen dan mannen (54%-47%). In deze paragraaf wordt verder ingegaan op de leeftijdsopbouw van de bevolking, de samenstelling van de huishoudens, de etniciteit van de bewoners, nieuwkomers en de woonduur.

4.4.1 Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van de bewoners ligt bij de Bennekel-Oost een stuk lager dan het gemiddelde van zowel Eindhoven als Blaarthem en Bennekel-West. Hier zijn de bewoners gemiddeld 39, 39 en 45 jaar oud, bij de Bennekel-Oost 34 jaar. Het hoge gemiddelde van het westelijk deel van de Bennekel is voornamelijk te verklaren door de aanwezigheid van het Zorgcentrum Gagelbosch. Maar ook in de rest van de buurt zijn 55-plussers goed vertegenwoordigd. In totaal is zo'n 40% in deze buurt ouder dan 55 jaar, terwijl dit in de hele stad een kwart is.

Qua leeftijdsverdeling vormt de bevolking tot 19 jaar van Bennekel-Oost een redelijk goede afspiegeling van de Eindhovense bevolking. Er wonen wel minder 55-plussers: bijna één op de vijf bewoners is ouder dan 55 jaar, terwijl dit in de hele stad ruim een kwart is. Er wonen meer 19-24 jarigen in de buurt: 16% valt in deze leeftijdscategorie. In heel Eindhoven is dit 9%. Dit is verklaarbaar door het hoge percentage studentenwoningen in de buurt.

4.4.2 Huishoudensamenstelling

De ruim 3200 bewoners van de Bennekel-Oost zijn verdeeld over 1438 huishoudens. De grootste groep bewoners woont alleen: ruim éénderde van alle huishoudens. Dit is vergelijkbaar met Bennekel-West en heel Eindhoven. In Blaarthem (44%) wonen meer eenpersoonshuishoudens. Daarnaast bestaat ruim een kwart van de huishoudens in Bennekel-Oost uit twee personen zonder kinderen. Dit is veel minder dan in de referentiebuurten en de hele stad, waar dit bijna éénderde van de huishoudens is. Ruim een kwart van de huishoudens wordt gevormd door gezinnen met kinderen. Dit zijn met name kleine gezinnen: 15% van deze gezinnen heeft drie of meer kinderen. Eén

op de vijf huishoudens bestaat uit twee ouders en 7% is een eenoudergezin. In Bennekel-Oost wonen meer gezinnen met één ouder dan in de referentiebuurten en de hele stad. In Blaarthem en Bennekel-West is dit respectievelijk 4% en 6%. Het stedelijk gemiddelde ligt op 5%.

Eén op de negen huishoudens valt in de categorie 'overige adressen'. In Blaarthem, Bennekel-West en heel Eindhoven is dit slechts 5%. Dit is te verklaren door het hoge aantal studentenwoningen in de buurt.

4.4.3 Etniciteit

In totaal heeft 61% van de bewoners van de Bennekel-Oost de Nederlandse etniciteit. Hiertoe behoren ook mensen die afkomstig zijn uit Indonesië, voormalig Nederlands Indië of Nieuw-Guinea. De overige 39% heeft niet de Nederlandse etniciteit², dit zijn bijna 1300 bewoners. Dit is aanzienlijk hoger dan in Blaarthem (24%) en Bennekel-West (28%). In heel Eindhoven ligt het percentage allochtonen met 22% ook lager.

De grootste groep niet-Nederlanders bij de Bennekel-Oost zijn Turken. In totaal zijn 383 bewoners van Turkse afkomst. Dit is 12% van alle inwoners van deze buurt en 30% van de allochtonen. In vergelijking met alle bewoners van de Bennekel-Oost zijn er onder de Turkse bewoners aanzienlijk meer jongeren en juist minder ouderen. Zo is van de Turken zo'n 40% jonger dan 19 jaar terwijl dit bij alle bewoners 20% is. Slechts 8% van de bewoners van Turkse origine is ouder dan 55 jaar, waarvan nauwelijks Turken ouder dan 75 jaar. In de hele buurt is 17% 55-plus.

Onder de Turkse bewoners vormt de eerste generatie met 215 personen (56%) de meerderheid. Van de eerste generatie is iets meer dan de helft tussen de 25 en 45 jaar, van de tweede generatie is bijna driekwart jonger dan 19.

De samenstelling van de Turkse huishoudens ziet er als volgt uit. Gezinnen met kinderen vormen ruim de helft van de huishoudens. In de hele buurt is dit slechts iets meer dan een kwart. Zo'n 46% van de Turkse huishoudens heeft twee ouders en 5% vormt een eenoudergezin. Onder de Turkse gezinnen zijn dus minder eenoudergezinnen dan in de hele buurt. Wel hebben Turkse gezinnen met kinderen vaker drie of meer kinderen. Bijna één op de vijf huishoudens heeft er drie of meer. Dit zijn zo'n 20 gezinnen. Tenslotte tellen de Turkse huishoudens veel minder alleenstaanden (10% tegenover 36%) en gezinnen bestaande uit twee personen zonder kinderen (14% tegenover 26%).

Na de Turken zijn de grootste groepen niet-Nederlanders van Marokkaanse en Surinaamse origine. In totaal zijn 154 bewoners van Marokkaanse afkomst (5%) en 138 van Surinaamse oorsprong (4%). Van de allochtone bewoners is dit respectievelijk 12% en 11%. Net als bij de Turkse bewoners zijn bij de Surinaamse en Marokkaanse bewoners verhoudingsgewijs veel jongeren en weinig ouderen. Als we kijken naar de huishoudensamenstelling dan valt bij de Marokkaanse huishoudens op dat ze voornamelijk bestaan

² een persoon heeft een niet-Nederlandse etniciteit als tenminste één ouder in het buitenland geboren is (CBS)

uit twee personen met kinderen (39%). Het aantal eenoudergezinnen (9%) ligt iets hoger in vergelijking met de hele buurt. Het gaat hier echter om een paar huishoudens. Ook onder de Surinaamse huishoudens zijn veel gezinnen met kinderen. Van alle Surinaamse huishoudens heeft echter éénderde twee ouders en is bijna éénvijfde een eenoudergezin. Absoluut gezien hebben zo'n tien Surinaamse huishoudens slechts één ouder. Opvallend is dat er verhoudingsgewijs erg weinig eenpersoonshuishoudens zijn.

De cijfers van de leeftijdsverdeling, generatie en huishoudenssamenstelling voor de grootste groepen allochtonen staan in tabel 24 van bijlage 2.

Andere groepen allochtonen zijn: Antillianen (3%) en Duitsers (2%). Deze etniciteiten tellen respectievelijk 88 en 77 bewoners. Ruim 100 bewoners komen uit overige landen in Afrika en wederom 100 uit Azië. De bewoners komen hier met name uit China of Somalië.

Bij de referentiebuurten Blaarthem en Bennekel-West zijn de grootste groepen niet-Nederlanders van Turkse en Marokkaanse afkomst. Het percentage Turken is hier echter aanzienlijk lager dan bij Bennekel-Oost. In de referentiebuurten is zo'n 5% van Turkse afkomst, terwijl dit bij de Bennekel-Oost met 12% meer dan het dubbele bedraagt. Het percentage Marokkanen komt in Blaarthem en Bennekel-West overeen met het oostelijk deel van de Bennekel.

Andere grote groepen in Blaarthem zijn Duitsers en Surinamers, beiden zo'n 2% van alle bewoners. In Bennekel-West wonen veel Duitsers, Surinamers en Belgen. Ook hier vormen deze groepen elk 2% van alle bewoners. Blaarthem en Bennekel-West geven een iets ander beeld dan voor heel Eindhoven is te zien. Hier zijn de grootste groepen Turken, Marokkanen, Surinamers en Antillianen. Dit komt overeen met de etniciteiten in de Bennekel-Oost.

Tabel 2 Kenmerken van de bevolking (GBA 1 januari 2002)

kenmerken	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
aantal inwoners	3262	2365	3214
gemiddelde leeftijd	34	39	45
naar leeftijd			
0-3 jaar	5%	4%	5%
4-12 jaar	9%	6%	8%
13-18 jaar	6%	5%	6%
19-24 jaar	16%	10%	7%
25-54 jaar	48%	51%	36%
55-75 jaar	14%	20%	24%
76 en ouder	3%	4%	15%

aantal huishoudens	1438	1186	1436
naar huishouden			
één persoon op adres	36%	44%	36%
twee personen zonder kind	26%	30%	33%
eenoudergezin	7%	4%	6%
twee personen met kind(eren)	20%	17%	21%
overige adressen	11%	5%	5%
naar etniciteit			
Nederland	58%	72%	69%
Indon./vorm. Ned. Indië & Nw Guinea	3%	4%	3%
13 EU-landen (m.u.v. Duitsland)	3%	3%	3%
Duitsland	2%	2%	3%
overig westers-allochtoon	2%	2%	2%
Turkije	12%	4%	5%
Marokko	5%	4%	6%
Suriname	4%	2%	2%
Ned. Antillen, Aruba	3%	1%	1%
overig nietwesters-allochtoon	8%	5%	5%

4.4.4 Nieuwkomers

Op grond van de Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN) die op 30 september 1998 in werking is getreden, biedt de overheid nieuwe inwoners van ons land een inburgeringsprogramma aan. Trajectbegeleiders van het bureau nieuwkomers van de gemeente beoordelen of iemand die zich (verplicht) voor een inburgeringsonderzoek heeft aangemeld, zo'n inburgeringsprogramma nodig heeft, en zo ja, in welke vorm. Per nieuwkomer wordt dus maatwerk geleverd. Hierbij wordt onder andere gekeken naar de opleiding van de desbetreffende persoon in het land van herkomst. Elke nieuwkomer krijgt een trajectbegeleider toegewezen.

In het inburgeringsprogramma krijgen de deelnemers naast Nederlandse les tevens informatie over de Nederlandse samenleving (maatschappijoriëntatie) en over de mogelijkheden om in Nederland te werken (beroeporiëntatie). Verder wordt maatschappelijke begeleiding aangeboden om nader kennis te maken met de wijk, de buurt en allerlei voorzieningen.

Veel mensen die aan het inburgeringsprogramma deelnemen, komen naar Nederland in het kader van gezinsvorming of –hereniging. Verder zijn er vluchtelingen uit landen waar oorlog is, zoals Somalië, Afghanistan en Sierra Leone.

Vanaf het moment dat de wet in werking is getreden tot aan april 2002 zijn er bij Bureau Nieuwkomers bijna 3000 mensen voor de inburgeringscursus ingeschreven. Hiervan woont 93% (2650) op moment van inschrijving in Eindhoven. Van de Eindhovense nieuwkomers is de helft tussen de 20 en 30 jaar oud en een kwart tussen de 30 en 40. Als we naar de etniciteit en nationaliteit kijken dan zien we dat de grootste groepen nieuwkomers van Turkse, Antilliaanse en Marokkaanse origine zijn. Ongeveer 18% van de nieuwkomers is van Turkse afkomst, 11% van Antilliaanse en nog eens 10% met een Marokkaanse achtergrond. Hierna volgen Afghanen (8%), Irakezen (3%). Somaliërs (3%) en mensen uit de voormalige Sovjet Unie (3%). Andere landen waar nieuwkomers vandaan komen zijn: China, Thailand, Iran, Sierra Leone, voormalig Joegoslavië, Indonesië en Suriname.

In de buurten de Bennekel-Oost en West en Blaarthem wonen op het moment van inschrijving voor de inburgeringscursus 8% van de nieuwkomers. Dit zijn ruim 200 personen. Ruim de helft hiervan, zo'n 110 mensen, zit in de Bennekel-Oost. In vergelijking met heel Eindhoven valt op dat Bennekel-Oost veel twintigers en weinig dertigers onder de nieuwkomers telt. Zo'n 55% is tussen de 20 en 30 en bijna een kwart is tussen de 30 en 40 jaar. De grootste groepen nieuwkomers in Bennekel-Oost komen uit de Nederlandse Antillen, Turkije en Marokko. Voor de hele stad gezien zijn de grootste groepen nieuwkomers net als in Bennekel-Oost van Turkse, Antilliaanse en Marokkaanse origine. Opgemerkt moet worden dat er gekeken is waar een persoon woont op het moment van inschrijving voor de cursus. Het kan dus zijn dat er inmiddels mensen verhuisd zijn.

4.4.5 Woonduur

Uit onderzoek is gebleken dat als een buurt gekenmerkt wordt door een hoge mobiliteit, de kans afneemt dat bewoners veel zullen investeren in sociale cohesie. Ongeacht andere sociaal-demografische kenmerken als leeftijd of gezinssituatie, blijkt woonduur medebepalend te zijn voor de animo van de bewoners om bij te dragen aan het sociaal kapitaal van de eigen buurt (DiPasquale en Glaeser 1999). Bij wie verwacht op korte termijn te zullen verhuizen, loopt de animo terug. Woonduur is vooral een goede voorspeller van de bereidheid deel te nemen aan het verenigingsleven en sociale contacten in de woonomgeving. Wie al sinds langere tijd in een buurt woont, zal veel buurtgenoten persoonlijk kennen, wat het redeneren vanuit een gemeenschappelijk belang bevordert (SCP 2002).

In tabel 3 staat de woonduur van de bewoners van de drie buurten aangegeven. Zo woont 16% van de bewoners van de Bennekel-Oost al meer dan veertig jaar in Eindhoven. In Bennekel-West (35%), Blaarthem (22%) en de hele stad (19%) wonen meer mensen langer dan veertig jaar in Eindhoven. Slechts 4% woont ook al langer dan veertig jaar op hetzelfde adres in de buurt. Dit komt overeen met de cijfers voor het westelijk

deel van de Bennekel. Voor Blaarthem (3%) en Eindhoven (2%) geldt dat minder mensen langer dan veertig jaar op hetzelfde adres wonen.

Kijken we naar de mensen die korter dan vijf jaar in Eindhoven wonen dan is dat in Bennekel-Oost éénderde van de bewoners. Dit is veel meer dan in de andere buurten. Stedelijk gezien woont bijna een kwart korter dan vijf jaar in Eindhoven. Op het huidige adres wonen de meeste bewoners nog niet zo lang: ruim de helft (53%) kwam daar na 1996 wonen met een piek in 2001. In de flats aan de oostzijde van de buurt (Benoit-Holstraat en Cavallilaan) en de omgeving van de Smuldersweg woont ruim driekwart van de bewoners nog geen vijf jaar. In de omgeving van het Franz Leharplein, Tartini- en Lottistraat ligt dit zelfs nog iets hoger. In Bennekel-West, Blaarthem en heel Eindhoven is 47% in de laatste vijf jaar op het adres komen wonen. In totaal vestigde zo'n 17% van de bewoners van Bennekel-Oost zich in 2001 op het adres waar men nu woont. .

Tabel 3 Woonduur

	Bennekel-Oost		Blaarthem		Bennekel-West	
	in Eindhoven	op het adres	in Eindhoven	op het adres	in Eindhoven	op het adres
< 5 jaar	33%	53%	25%	47%	17%	47%
5-10 jaar	14%	15%	12%	17%	10%	17%
10-20 jaar	14%	16%	16%	18%	13%	14%
20-40 jaar	24%	13%	26%	15%	25%	18%
> 40 jaar	16%	4%	22%	3%	35%	4%

In tabel 4 worden alle verhuisbewegingen met betrekking tot de Bennekel-Oost in 1999, 2000 en 2001 weergegeven. De afgelopen drie jaar hebben aanzienlijk meer mensen deze buurt verlaten dan dat er zijn komen wonen, dit heeft een negatief migratiesaldo tot gevolg van 250. Dit is deels te verklaren door het feit dat eind 2001 bijna 170 personen de flats aan de Benoit- en Holstraat hebben verlaten in verband met de sloop van de complexen aan deze straten.

Het totaal aantal mensen in de Bennekel-Oost dat in 1999, 2000 en 2001 verhuisde bedraagt 2145. Van deze verhuizers verliet 34%, zo'n 720 mensen, Eindhoven. Tweederde bleef echter in de stad wonen. Van hen verhuisden de meesten (bijna 250 mensen) binnen de buurt zelf. Bijna 1200 bewoners gingen naar een andere buurt toe. Op stadsdeelniveau verhuisden de bewoners van de Bennekel-Oost binnen Gestel en naar Woensel-Noord en -Zuid. Bennekel-West blijkt populair, want 136 personen verhuisden naar deze buurt. Dit geldt ook voor Genderdal, waar ruim 100 mensen naartoe gingen. Daarnaast vertrokken rond de 40 bewoners naar elk van de volgende buurten: Blaarthem, Kruidenbuurt en Hanevoet.

In totaal vestigden zich 1895 nieuwe bewoners. Hiervan kwam 44% van buiten Eindhoven. Iets meer dan de helft van de nieuwe bewoners (56%) woonde al in Eindhoven. Zo'n 13% wisselde van woning binnen Bennekel-Oost zelf. Daarnaast kwamen nieuwe bewoners met name uit Gestel zelf of vanuit Woensel-Zuid of Stratum. Met name mensen uit Groenewoud (44), Bennekel-West (43) en Schrijversbuurt (36) kozen voor een woning in Bennekel-Oost.

Tabel 4 Vestiging, vertrek en binnenverhuizingen in 1999, 2000 en 2001

	vestiging in Bennekel-Oost		vertrek uit Bennekel-Oost		migratiesaldo
	abs	%	abs	%	
buiten Eindhoven	829	44%	719	34%	110
andere buurt in Eindhoven	822	43%	1182	55%	-360
verhuisd binnen de Bennekel-Oost	244	13%	244	11%	0
totaal	1895	100%	2145	100%	-250

4.5 Werk

Op 1 januari 2002 staat 10% van de 15 tot 65 jarigen van de Bennekel-Oost ingeschreven bij het Centrum voor Werk en Inkomen (CWI) als niet-werkende werkzoekende. Dit is twee keer zoveel dan in heel Eindhoven. Ook het aantal werkzoekenden in Bennekel-West en Blaarthem ligt iets lager dan in Bennekel-Oost. Hier is 8% werkloos. Van de in totaal 255 werkzoekenden, zijn er meer mannen dan vrouwen die een baan zoeken. Kijken we naar de leeftijdsverdeling dan zien we dat 40% van de ingeschreven personen tussen de 27 en 39 jaar is en 41% tussen de 40 en 60. In totaal zijn dit ongeveer 100 personen per leeftijdscategorie. In vergelijking met de Bennekel-West, Blaarthem en Eindhoven telt het oostelijk deel van de Bennekel minder 40-60 jarigen onder de werkzoekenden en meer 27-39 jarigen.

Qua opleidingsniveau wonen in de Bennekel-Oost relatief veel werklozen die geen opleiding, basisonderwijs, lbo of mavo hebben. In totaal is dit ruim driekwart van de werkzoekenden. Dit zijn er meer dan in Blaarthem en heel Eindhoven. Hier heeft tweederde deze achtergrond. In Bennekel-West ligt dit percentage aanzienlijk hoger: zo'n 85% valt in deze opleidingscategorie. Eén op de tien werklozen uit het oostelijk gedeelte van de Bennekel heeft een hbo of wo-opleiding. Dit is iets minder dan in Blaarthem (12%) en de hele stad (14%). In de Bennekel-West is 6% hoog opgeleid.

De fase van bemiddeling geeft aan in hoeverre werklozen aan een baan te helpen zijn. In totaal zit ruim een kwart van de ingeschreven personen uit de Bennekel-Oost in fase 3 (zo'n 65) en is, met andere woorden, moeilijk te bemiddelen. Dit ligt hoger dan in Blaarthem (19%) en Bennekel-West (23%). Het Eindhovens gemiddelde ligt met 22% ook iets lager. Daarnaast is nog eens 44% zeer moeilijk aan een baan te helpen (fase 4 telt ruim 110 mensen). Dit komt overeen met het percentage voor de hele stad. In de referentiebuurten bevinden zich echter meer werklozen in fase 4. Hier is dit ongeveer de helft van alle niet-werkende werkzoekenden. Het percentage werklozen dat niet te bemiddelen is ligt in de drie buurten en de hele stad op zo'n 7%.

De inschrijvingsduur bij het CWI in de Bennekel-Oost is voor bijna 30% van de werklozen korter dan zes maanden. Daarnaast staat bijna 30% vijf jaar of langer geregistreerd. In beide categorieën vallen zo'n 75 personen. De inschrijvingsduur komt redelijk overeen

met heel Eindhoven. In Blaarthem en Bennekel-West staan de mensen echter langer ingeschreven. Hier staat zo'n 36% van de werkzoekenden langer dan vijf jaar geregistreerd.

Tenslotte de herkomst van de werkzoekenden. Hierbij is een persoon niet van Nederlandse herkomst als hij/zij zelf of tenminste één ouder in het buitenland geboren is. In de Bennekel-Oost is 52% van hen niet van Nederlandse afkomst. Dit ligt aanzienlijk hoger in vergelijking met de referentiebuurten Bennekel- West (41%) en Blaarthem (33%) en heel Eindhoven (35%). Met name de bewoners uit de categorie 'overige derde wereld' staan ingeschreven als werkzoekend. Ook zijn mensen uit Suriname en de Nederlandse Antillen goed vertegenwoordigd.

Tabel 5 Kenmerken van de niet-werkende werkzoekenden (CWI 1 januari 2002)

kenmerken	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
aantal niet-werkende werkzoekenden	255	141	145
in % van het aantal 15-64 jarigen	10%	8%	8%
naar leeftijd			
< 23	9%	9%	6%
23-26	10%	9%	10%
27-39	40%	37%	32%
40-60	41%	44%	50%
60+	0%	1%	2%
naar hoogst genoten opleiding			
basisonderwijs en dropouts	56%	38%	57%
lbo mavo	20%	28%	28%
mbo havo vwo	15%	22%	10%
hbo	6%	10%	5%
wo	4%	2%	1%
naar fase van bemiddeling			
fase 1	13%	17%	10%
fase 2	10%	5%	10%
fase 3	26%	19%	23%
fase 4	44%	52%	50%
niet te bemiddelen	7%	7%	7%

naar inschrijvingsduur			
minder dan 6 maanden	28%	28%	21%
½ - 1 jaar	10%	11%	11%
1 - 2 jaar	13%	8%	12%
2 - 3 jaar	8%	8%	9%
3 - 4 jaar	8%	6%	3%
4 - 5 jaar	5%	2%	7%
5 jaar en langer	29%	37%	36%
naar herkomst			
Nederland	48%	67%	59%
Suriname	4%	1%	2%
Antillen	4%	0%	1%
Turkije	11%	9%	12%
Marokko	6%	4%	10%
overig	27%	19%	16%

Het aantal uitkeringsgerechtigden op 1 januari 2002 bedraagt voor de Bennekel-Oost 222. In vergelijking met de Bennekel-West, Blaarthem en Eindhoven zijn er meer cliënten jonger dan 39 jaar, en juist minder 60-plussers.

Tabel 6 Kenmerken van de uitkeringsgerechtigden (WZI 1 januari 2002)

kenmerken	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
aantal uitkeringsgerechtigden	222	111	98
naar leeftijd			
< 23	7%	5%	2%
23-26	8%	7%	2%
27-39	30%	25%	28%
40-60	42%	41%	45%
60+	14%	22%	24%

4.6 Inkomen en opleiding

In 1998 hadden de inwoners van de Bennekel-Oost gemiddeld f 17800,= per persoon te besteden. Dit is bijna 5000 gulden minder dan de gemiddelde Eindhovenenaar. Ook in de referentiebuurten Blaarthem (f 23400,=) en Bennekel-West (f 19600,=) hebben de inwoners meer te besteden dan in Bennekel-Oost.

Een huishouden uit het oostelijk deel van de Bennekel had gemiddeld f 39600,= tot hun beschikking, wederom minder dan de bewoners van de referentiebuurten en de hele

stad. Een Eindhoveners huishouden heeft zelfs 10000 gulden meer dan een huishouden uit Bennekel-Oost.

In de Bennekel-Oost heeft in totaal ruim 60% van de inwoners een bruto inkomen beneden modaal. Ook in het westelijk deel van de Bennekel hebben veel bewoners een beneden modaal inkomen. Hier is dat bijna de helft. Deze percentages zijn aanzienlijk hoger dan in Blaarthem (43%) en Eindhoven (36%). In de hele Bennekel leeft 18% (ruim) boven modaal. Dit zijn veel minder mensen dan in Blaarthem (31%) en de hele stad (42%).

Veel mensen in de Bennekel-Oost hebben moeite met rondkomen. In totaal geeft 37% van de bewoners aan hier enige tot grote moeite mee te hebben. Dit zijn er aanzienlijk meer dan in de referentiebuurten en Eindhoven. In Blaarthem heeft 30% hier moeite mee en in Bennekel-West en de hele stad bijna een kwart van de inwoners.

Tabel 7 Inkomen (RIO 1998 en gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner	f 17800	f 23400	f 19600
gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden	f 39600	f 42100	f 43700
hoogte totale bruto inkomen			
ruim beneden modaal	27%	17%	17%
beneden modaal	35%	26%	31%
ongeveer modaal (f 50000,=)	21%	27%	34%
boven modaal	15%	19%	15%
ruim boven modaal	3%	12%	3%
moeite met rondkomen			
enige moeite	26%	19%	17%
grote moeite	11%	11%	7%

Relatief veel inwoners van de Bennekel-Oost hebben geen of lager onderwijs genoten. In totaal behoort één op de vijf inwoners tot deze groep. Alleen in Bennekel-West ligt dit met bijna een kwart van de bewoners hoger. In Blaarthem (9%) en Eindhoven (11%) ligt het aantal mensen met deze achtergrond aanzienlijk lager.

Mensen met een hbo- of wo-opgeleiding zijn in de buurt redelijk goed vertegenwoordigd. Een kwart heeft deze opleiding(en) genoten. In Blaarthem (19%) en de Bennekel-West (9%) zijn dit veel minder mensen. Stedelijk gezien ligt het aantal hoogopgeleiden echter iets hoger (30%) dan in de Bennekel-Oost.

Tabel 8 Opleidingsniveau (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
geen/lager onderwijs	20%	9%	24%
lbo/mavo	33%	39%	49%
havo/mbo/vwo	22%	34%	19%
hbo/wo	25%	19%	9%

4.7 Gezondheid

Zo'n 58% van de Eindhovenaren zegt niet eenzaam te zijn. Dit komt redelijk overeen met de Bennekel-Oost en de referentiebuurten. In de Bennekel-Oost is 11% bewoners (zeer) eenzaam. Dit is iets meer dan in Bennekel-West en heel Eindhoven waar 9% (zeer) eenzaam is. In Blaarthem voelen meer mensen zich (zeer) eenzaam (13%). Zo'n 16% van de bewoners van de Bennekel-Oost geeft aan behoefte aan ondersteuning te hebben. Dit is vergelijkbaar met Blaarthem, maar veel meer dan in het westelijk deel van de Bennekel en de hele stad. Hier heeft ongeveer 10% behoefte aan ondersteuning.

Tabel 9 Eenzaamheid (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
niet eenzaam	60%	60%	57%
matig eenzaam	29%	27%	34%
eenzaam	5%	5%	7%
zeer eenzaam	6%	8%	2%
behoefte aan ondersteuning	16%	15%	11%

Kijken we naar de gezondheid dan beoordeelt 65% van de bewoners van de Bennekel-Oost de eigen gezondheid als goed of heel goed. Dit zijn meer mensen dan in Bennekel-West: hier valt bijna 60% in deze groep. In Blaarthem en heel Eindhoven vindt echter driekwart zijn of haar gezondheid (heel) goed. Bijna een kwart van de bewoners van de Bennekel-Oost beoordeelt de gezondheid matig of slecht. Dit is twee keer zoveel dan het stedelijk gemiddelde. Ook in Bennekel-West (17%) voelen relatief veel mensen zich niet zo gezond.

Tabel 10 Eigen oordeel gezondheid (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
heel goed	14%	16%	9%
goed	51%	58%	50%
gaat wel	13%	12%	23%
matig	19%	12%	14%
slecht	4%	2%	3%

Gezondheid en ziekten wordt beïnvloed door leefgewoonten zoals roken, alcohol- en drugsgebruik, lichamelijke (in)activiteit en voedingsgewoonten. Van alle Eindhovenaren tussen de 15 en 74 jaar rookt 38%. Dit is iets minder dan bij Bennekel-Oost, -West en Blaarthem waar zo'n 43% rookt. Ook wonen in deze buurten meer zware rokers dan in heel Eindhoven. Hier rookt ongeveer 10% meer dan 29 sigaretten per dag terwijl dit in de hele stad 6% is. In de Bennekel-Oost wijkt het aantal lichte rokers wel af van de referentiebuurten. In de buurt rookt bijna de helft maximaal 19 sigaretten per dag. In Blaarthem (58%), Bennekel-West (63%) en Eindhoven (64%) zijn dit meer mensen. Meer mensen in de Bennekel hebben het afgelopen jaar drugs gebruikt. Met 9% scoort Bennekel-Oost iets hoger ten opzichte van Blaarthem (8%) en het westelijk deel van de Bennekel (6%). In heel Eindhoven heeft 7% drugs gebruikt. Kijken we naar het alcoholgebruik dan telt de Bennekel-Oost minder mensen die drinken. In totaal drinkt bijna een kwart niet, terwijl dit in Blaarthem en Eindhoven op 18% ligt. In Bennekel-West wonen nog minder drinkers: hier drinkt bijna 30% niet. De Bennekel-Oost telt ook minder (zeer) excessieve drinkers. Zo'n 6% valt in deze categorie. Voor heel Eindhoven is dit één op de elf inwoners.

In de gehele Bennekel sport ongeveer 60% van de bewoners niet. Dit zijn meer mensen dan in Blaarthem en Eindhoven. Hier sport iets meer dan de helft niet. Ruim éénderde zegt daarnaast ook geen andere vorm van lichaamsbeweging te krijgen. Ook dit zijn meer mensen. Een kwart sport of beweegt nooit. In de hele stad is dit met éénvijfde minder.

Tenslotte het gewicht van de bewoners. Bij bijna 40% van de bewoners van de Bennekel-Oost is sprake van overgewicht. Dit is vergelijkbaar met het stedelijk gemiddelde. In Blaarthem (42%) en de Bennekel-West (47%) kampen meer mensen met overgewicht. De Bennekel-Oost telt wel meer bewoners met ernstig overgewicht. Zo'n 13% valt in deze categorie. Alleen in het westelijk deel van de Bennekel hebben meer mensen hiermee te maken.

Tabel 11 Leefgewoonten (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
roken			
rokers	43%	42%	43%
< 20 sigaretten per dag	48%	58%	63%
>= 30 sigaretten per dag	9%	10%	10%
drugs			
laatste jaar drugs	9%	8%	6%
alcoholgebruik			
drinkt niet	24%	18%	29%
drinkt licht	52%	52%	46%
drinkt matig	18%	23%	17%
drinkt excessief	5%	5%	7%
drinkt zeer excessief	1%	2%	1%
lichaamsbeweging			
sport niet	58%	52%	61%
sport < 1 keer per week	7%	13%	8%
geen andere lichaamsbeweging	34%	30%	34%
< 1 keer per week andere lichaamsbeweging	11%	9%	8%
nooit bewegen/sporten	25%	23%	27%
lichaamsgewicht			
overgewicht	26%	31%	32%
(ernstig) overgewicht	13%	11%	15%

4.8 Voorschoolse voorzieningen

Van de 48 peuterspeelzalen in Eindhoven, staat er één in de Bennekel-Oost aan de Bennekelstraat. Deze speelzaal (De Dommel) is aangesloten bij Loket W/afdeling Peuterspeelzalen. In mei 2001 was daar plaats voor vier groepen peuters met maximaal 14 peuters per groep (in totaal maximaal 56 peuters). De capaciteit werd toen niet volledig benut: er zaten 50 peuters. Dit levert een bezettingsgraad van 89% op.

In de Bennekel-Oost woonden begin 2001 in totaal 59 peuters. Het gaat hier om kinderen tussen de 2 jaar + 3 maanden tot 4 jaar. Hiervan bezocht bijna 60% een peuterspeelzaal. Of zij ook (bijna) allemaal naar De Dommel gingen, is niet bekend. Dit percentage is vergelijkbaar met het Eindhovens gemiddelde (58%). Het peuterspeelzaal-bezoek in de buurten Blaarthem (63%) en Bennekel-West (65%) ligt iets hoger.

Tabel 12a Deelname aan peuterspeelzalen (BiO mei 2001)

	Bennekel-Oost	Blaarthem	Bennekel-West
aantal peuters dat naar speelzaal gaat	35	24	43
totaal aantal peuters	59	38	66
deelnamepercentage	59%	63%	65%

Bij de kinderopvang is gekeken naar de kinderen tussen de 2 jaar + 3 maanden en 4 jaar die de opvang van Korein bezoeken (kinderen die via de particuliere instellingen of gastouders worden opgevangen, zijn niet in beeld gebracht). Korein is met 22 locaties (maart 2001) de grootste aanbieder van kinderopvang in Eindhoven. In de Bennekel-Oost hebben zij echter geen vestiging. Begin 2001 ging van de 77 peuters van de buurten Bennekel-Oost en Rapelenburg 8% naar de kinderopvang. Dit ligt hoger dan bij Blaarthem en Genderdal (5%). In Bennekel-West (11%) en heel Eindhoven (18%) gaan meer peuters naar de opvang.

Tabel 12b Deelname aan kinderopvang (BiO mei 2001)

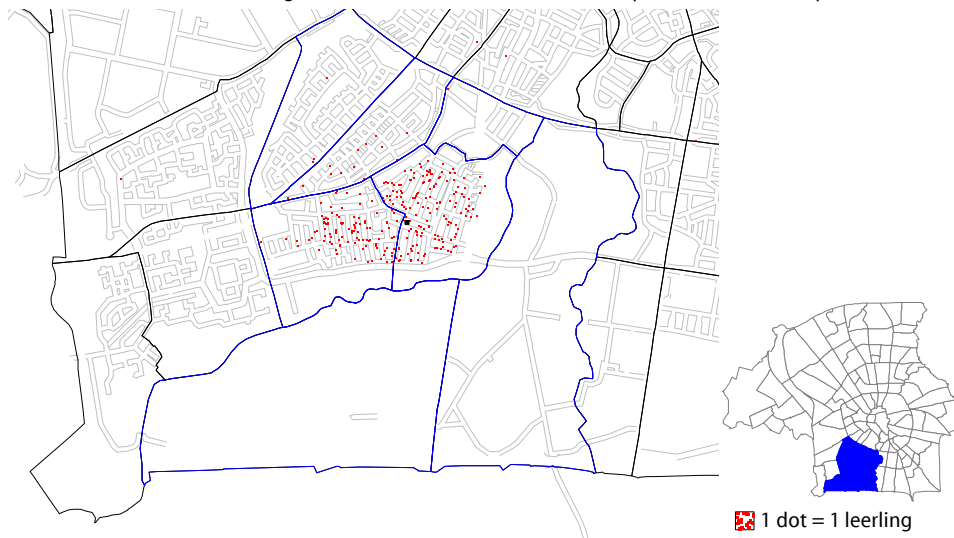
	Bennekel-Oost* + Rapelenburg	Blaarthem* + Genderdal	Bennekel-West
aantal peuters dat naar kinderopvang gaat	6	4	7
totaal aantal peuters	77	82	66
deelnamepercentage	8%	5%	11%

* Voor de buurten de Bennekel-Oost en Blaarthem zijn geen afzonderlijke gegevens beschikbaar.

4.9 Basisonderwijs

In de Bennekel-Oost staat één basisschool, namelijk de katholieke basisschool De Kameleon aan de Bennekelstraat. In april 2002 gingen 291 kinderen uit Eindhoven naar De Kameleon. Van alle leerlingen komt 97% uit de wijk Oud-Gestel (het blauwe gebied in kaart 2). Kijken we naar de buurten waar de kinderen wonen, dan komt ruim de helft uit de Bennekel-Oost zelf. Ruim éénderde van de kinderen komt uit Bennekel-West. Nog eens 5% van de leerlingen komt uit Blaarthem. In de onderstaande kaart is weergegeven waar de kinderen die naar De Kameleon gaan wonen. Hierbij moet opgemerkt worden dat de stippen willekeurig in het cluster zijn geplaatst en niet exact aangeven waar het kind woont.

Kaart 2 Herkomst van de leerlingen van basisschool De Kameleon (Leerplichtadministratie april 2002)

Van de in totaal 233 kinderen die in de Bennekel-Oost wonen en die de basisschool bezoeken, gaat ruim tweederde naar De Kameleon (katholiek). Daarnaast zit 12% op 't Startblok aan de Keверberg (katholiek) en 7% op Karel de Grote aan de Mendelssohnlaan (protestants christelijk).

In Bennekel-West wonen 217 kinderen die naar de basisschool gaan. Van hen gaat de helft naar De Kameleon, een kwart naar 't Startblok en zo'n 10% naar Nutsschool Hanevoet.

4.10 Vrijetijdsaccommodaties

Aan de Bennekelstraat staat in de Bennekel-Oost het Wijkcentrum De Dommel. Deze vta deelt het gebouw met peuterspeelzaal De Dommel. Het wijkcentrum verhuisde in 1990 naar het huidige pand dat in 1949 gebouwd werd.

Op de grens van het oostelijk en westelijk deel van de Bennekel staat aan de Tinelstraat Gemeenschapshuis De Ketting. Deze vta is in 1978 gebouwd en trekt veel bezoekers uit beide buurten. In Blaarthem staat geen vta.

Uit de inwonersenquête van najaar 2001 blijkt dat bijna de helft van de bewoners van Gestel het afgelopen jaar een vta bezocht heeft. Zo'n 28% zegt nooit naar een vta te gaan en een kwart gaat er niet meer naar toe.

Gemiddeld krijgt Wijkcentrum De Dommel tussen de 600 en 800 bezoeken per week. Dit is afhankelijk van het aantal incidenteel voorkomende activiteiten in een week. Over de vta zijn verder weinig statistische gegevens bekend. De accommodatie valt onder direct beheer van Loket W. Het hoofddoel van de vta is het doelbewust aantrekken van de wijkbevolking bij de aangeboden activiteiten. Hierbij zijn de activiteiten primair gericht

op vormende, educatieve en non-commerciële activiteiten. Het aangeboden activiteitenpakket is historisch zo gegroeid. In 2002 zijn er onder andere de volgende activiteiten georganiseerd: computercursus, huiswerkbegeleiding, kerstspecial, overblijven jongeren, yoga, meidenclub, biljarten, etc..

Uit een onderzoek naar de vrijetijdsaccommodaties in Eindhoven is naar voren gekomen dat 9% van alle Eindhovenaren tussen de 15 en 80 jaar ooit Gemeenschapshuis De Ketting heeft bezocht. Dit zijn bijna 19000 mensen. Hiervan heeft 43% (8000) de vta recentelijk bezocht. Gemiddeld krijgt De Ketting zo'n 1300 bezoeken per week. Dit gemiddelde komt mede door commerciële verhuur in de weekenden, waardoor het bezoekersaantal regelmatig extreem hoog uit kan vallen. Van de huidige gebruikers komt 16% uit de Bennekel-West zelf. Daarnaast zijn Genderdal (10%), de Bennekel-Oost (9%) en Blaarthem (7%) relatief grote herkomstgebieden. De Ketting heeft een zelfstandig bestuur van negen personen. De doelstelling is het beheer en de exploitatie van het gemeenschapshuis ten behoeve van activiteiten op maatschappelijk, levensbeschouwelijk, recreatief en cultureel gebied. Hierbij is de buurt van groot belang. Het aangeboden activiteitenpakket is ook hier historisch zo gegroeid. In 2002 zijn er onder andere de volgende activiteiten georganiseerd: carnaval, volksdansen, multiculturele avond, biljarten, kerkdienst, repetities, etc..

In bijlage 3 is een uitgebreide beschrijving opgenomen van Wijkcentrum De Dommel en Gemeenschapshuis De Ketting. Deze is afkomstig uit de conceptrapportages vrijetijdsaccommodaties deel 1 en 2 (Gemeente Eindhoven, april 2002b).

4.11 Samenvatting

In dit hoofdstuk is gekeken naar de sociale opbouw van de Bennekel-Oost. Vóór de wijkvernieuwing ziet de buurt er in 2002 als volgt uit. Bennekel-Oost telt 1450 woningen. Dit zijn voornamelijk eengezins-huurwoningen, die grotendeels tussen 1945 en 1959 gebouwd zijn. Trudo en de Sociale Woningstichting hebben elk één derde van alle huurwoningen in hun bezit. Zo'n 5% van alle woningen zijn voor studenten. Gemiddeld genomen zijn de woningen in de Bennekel-Oost € 88000 waard.

In Bennekel-Oost wonen ruim 3200 mensen, welke zijn verdeeld over ruim 1400 huishoudens. Met een gemiddelde leeftijd van 34 jaar heeft Bennekel-Oost een relatief jonge bevolking. In verhouding wonen in de buurt veel 19-24 jarigen (16%) en weinig 55-plussers (17%).

Ruim één derde van de huishoudens woont alleen. Daarnaast bestaat ruim een kwart uit twee personen zonder kinderen. Ruim een kwart van de huishoudens is een gezin met kinderen. Eén op de vijf huishoudens bestaat uit twee ouders met kinderen. Verder wonen er relatief veel eenoudergezinnen (7%).

Bijna 40% van de bewoners van Bennekel-Oost heeft niet de Nederlandse etniciteit. De verreweg grootste groep allochtonen zijn Turken, 12% van alle bewoners. Deze groep wordt gevolgd door Marokkanen (5%) en Surinamers (4%). Onder de drie etniciteiten zijn met name veel jongeren en weinig ouderen. Ook zijn er veel gezinnen met kinderen en juist weinig alleenstaanden. Opvallend is het aantal eenoudergezinnen onder de huishoudens van Marokkaanse (9%) en Surinaamse (18%) origine. Dit zijn er absoluut gezien echter minder dan tien. Inwoners uit de Nederlandse Antillen en Duitsland maken respectievelijk 3% en 2% van de bevolking uit. Op het moment van inschrijving voor de inburgeringscursus wonen zo'n 110 nieuw-komers in Bennekel-Oost. Ook onder de nieuwkomers zijn de meesten afkomstig uit de Nederlandse Antillen, Turkije en Marokko. Van alle bewoners woont éénderde korter dan vijf jaar in Eindhoven en iets meer dan de helft op het huidige adres. Dit ligt in beide gevallen boven het stedelijk gemiddelde. Van degenen die verhuizen, blijft tweederde in Eindhoven. Vooral de Bennekel-Oost zelf maar ook Bennekel-West en Genderdal zijn geliefde buurten om in te wonen. Van de nieuwe bewoners in Oost woonde 56% reeds in de gemeente Eindhoven. Met name mensen uit Groenewoud, Bennekel-West en Schrijversbuurt kozen voor een woning in Bennekel-Oost.

Bij het CWI staat één op de tien (255) 15-65 jarige bewoners van Bennekel-Oost ingeschreven als niet-werkend werkzoekend. Hiervan is 40% tussen de 27 en 39 jaar en 41% een 40-60 jarige. De helft is zeer moeilijk aan een baan te helpen of zelfs niet te bemiddelen. Bijna éénderde van de werklozen staat langer dan vijf jaar ingeschreven bij het CWI. Ruim de helft heeft een niet-Nederlandse etniciteit. Daarnaast heeft driekwart geen opleiding, basisonderwijs, lbo of mavo. Van alle bewoners in Bennekel-Oost ziet het opleidingsniveau er als volgt uit. Ruim de helft heeft geen opleiding, lager onderwijs, lbo of mavo. Een kwart heeft het hbo of wo afgerond.

De financiële situatie in Bennekel-Oost is in vergelijking met de referentiebuurten en Eindhoven niet zo rooskleurig. Ruim 60% van de inwoners heeft een bruto inkomen dat beneden modaal ligt. Bijna 40% geeft aan enige of grote moeite te hebben met rondkomen. Ook de gezondheid van de mensen uit Bennekel-Oost is in vergelijking met West, Blaarthem en de hele stad minder. Over de eigen gezondheid zegt bijna tweederde dat deze (heel) goed is. Verder beoordeelt bijna een kwart zijn of haar gezondheid als matig of slecht. Van de bewoners zegt één op de negen (zeer) eenzaam te zijn. Daarbij heeft 16% van de bewoners van Bennekel-Oost behoefte aan ondersteuning. Kijken we naar de leefgewoonten dan valt op dat ruim 40% rookt, één op de elf bewoners het afgelopen jaar drugs heeft gebruikt, 6% (zeer) excessief drinkt, een kwart nooit beweegt of sport en zo'n 40% te kampen heeft met (ernstig) overgewicht.

Tenslotte de voorschoolse voorzieningen, het basisonderwijs en vrijetijdsaccommodaties in de Bennekel-Oost. In totaal gaat zo'n 60% van de peuters uit deze buurt naar de peuterspeelzaal en bezoekt 8% de kinderopvang van Korein. Van alle basisschoolleerlingen zit ruim tweederde op Katholieke Basisschool De Kameleon. De

twee vrijetijdsaccommodaties, De Ketting en De Dommel, krijgen respectievelijk zo'n 1300 en 600 à 800 bezoeken gemiddeld per week. Van de bezoekers van De Ketting is één op de elf afkomstig van de Bennekel-Oost. Daarnaast komen met name mensen van Bennekel-West (16%) en Genderdal (10%) naar deze vta.

5 Sociale opbouw binnen de Bennekel

5.1 Inleiding

Nu de sociale opbouw van Bennekel-Oost in vergelijking met omliggende buurten in kaart is gebracht, wordt in dit hoofdstuk gekeken hoe de opbouw binnen de buurt is. In paragraaf 4 tot en met 7 wordt gekeken hoe de verschillende groepen bewoners verspreid wonen in de buurt gelet op leeftijd, huishoudenssamenstelling, etniciteit, nieuwkomers en de werksituatie. Hierbij komt ook de bedrijvigheid en de woningvoorraad aan bod. Dit alles wordt bekeken op het niveau van stedelijk beheerclusters. Deze indeling komt in paragraaf 3 aan de orde. Allereerst wordt in paragraaf 2 verder ingegaan op de begrippen segregatie en concentratie.

5.2 Segregatie versus concentratie

Als wordt gekeken naar de bevolkingssamenstelling in wijken of buurten, komen in de literatuur steevast de begrippen concentratie versus spreiding aan de orde. Wijken worden getypeerd als “inkomenswijken” en “probleemcumulatiegebieden” waar bepaalde bevolkingscategorieën (lage inkomensgroepen, lager opgeleiden) zijn geconcentreerd. In verband hiermee wordt ook wel gesproken over segregatie. Volgens Buys (1997) hebben segregatie en concentratie wel met elkaar te maken, maar zijn toch twee wezenlijk verschillende zaken. Zo is concentratie de oververtegenwoordiging van een bevolkingscategorie in een gebied ten opzichte van andere gebieden. Onder segregatie wordt verstaan dat bevolkingscategorieën apart van elkaar wonen. Het bestaan van gesegregeerde buurten wordt vaak ten onrechte aangetoond met concentratiecijfers. Het gegeven dat in buurten concentraties van bepaalde categorieën mensen wonen, betekent echter nog niet dat zij ook daadwerkelijk gescheiden van elkaar leven. In dit hoofdstuk wordt besproken welke concentraties van verschillende groepen bewoners bij de Bennekel-Oost aanwezig zijn. Deze concentraties zouden dus kunnen leiden tot sociale segregatie, maar dit is niet per definitie zo. In dit onderzoek wordt alleen gekeken naar concentraties als uitingen van ruimtelijke segregatie.

5.3 Clusterindeling

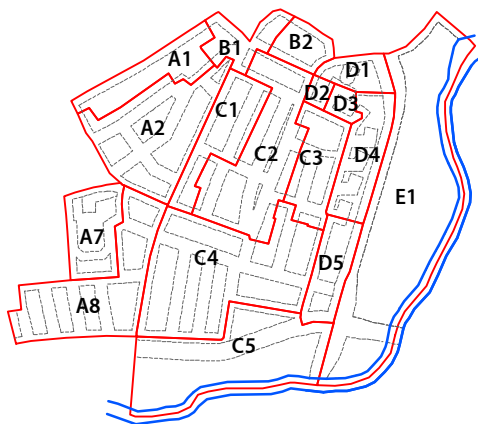
Eindhoven is ingedeeld in stadsdelen, wijken, buurten en stedelijk beheersectoren en -clusters. Binnen de zeven stadsdelen (Centrum, Stratum, Tongelre, Woensel-Zuid, Woensel-Noord, Strijp en Gestel) worden 19 wijken onderscheiden, die weer zijn opgedeeld in 109 buurten. Om tot een nog fijnmazigere indeling van de stad te komen, zijn deze buurten verder opgesplitst in clusters. In totaal zijn er ruim 1000, die op basis

van een ruimtelijke indeling naar groen, bedrijven en functie van woningen (hoog/laag en koop/huur) zijn bepaald.

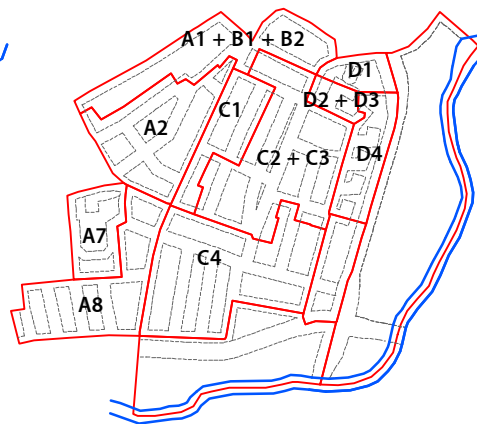
In onderstaand kaartje is de sector- en clusterindeling van de Bennekel-Oost weer-gegeven. In totaal telt deze buurt vijf sectoren (A, B, C, D en E) en vijftien clusters. Deze zijn allemaal bewoond met uitzondering van cluster C5 en E1. Dit is een parkzone aan de rivier de Dommel. Cluster D5 wordt buiten beschouwing gelaten, omdat eind 2002 de flats in dit gebied gesloopt zijn. De woningvoorraad van dit cluster komt echter overeen met D4. Om het onderzoek overzichtelijk te houden is gekozen om enkele clusters samen te voegen. Deze clusters komen qua woningvoorraad redelijk overeen. Het betreft hier de clusters: A1, B1 en B2, C2 en C3 en D2 en D3. De woningen in D2 en D3 worden medio 2003 gesloopt. Het plangebied voor de wijkvernieuwing betreft clusters A2 en C1.

De clusters A7 en A8 uit statistische buurt 725, Bennekel-West, worden in het onderzoek meegenomen. In deze clusters is sprake van gemengd eigendom. Een deel van de woningen is particulier en het overige deel is in het bezit van Trudo. Dit is ontstaan doordat Trudo vrijkomende woningen aan het verkopen is. Vanwege deze ontwikkelingen is gekozen deze clusters mee te nemen in het onderzoek.

Kaart 3 Indeling Bennekel-Oost

Kaart 4 Indeling Bennekel-Oost na samenvoeging

5.4 Bedrijvigheid

Volgens het bedrijvenregister telt de Bennekel-Oost medio 2002 135 vestigingen waar in totaal zo'n 510 mensen werken. Ruim een kwart van alle bedrijven valt in de branche 'reparatie van consumentenartikelen en handel'. In deze branche zijn 150 personen werkzaam. In de branche 'zakelijke dienstverlening/verhuur, handel in onroerend goed' valt bijna een kwart van alle vestigingen. Hier werken zo'n 110 mensen.

Kijken we naar het aantal bedrijven per cluster, dan zijn de meeste bedrijven te vinden in clusters A1 en C4. In beide clusters bevinden zich zo'n 25 bedrijven. Dezelfde branches als in de hele Bennekel-Oost zijn ook hier, in clusters A1 en C4, goed vertegenwoordigd. In cluster C4 werken ruim 130 personen, wat een kwart van de totale werkgelegenheid in Bennekel-Oost bedraagt. In cluster C2 en A1 werken elk zo'n 100 mensen. De hoge werkgelegenheid in C2 komt voornamelijk door één bedrijf. Dit is het Regionaal Opleidingen Centrum dat gevestigd is aan de Sibeliusslaan. Het gebouw wordt echter gerekend tot de buurt Rapelenburg. In cluster C4 staan ook twee grotere bedrijven. Dit zijn een beveiligingsbedrijf en basisschool De Kameleon. Cluster A1 heeft met name veel kleinere ondernemingen. In de overige clusters is aanzienlijk minder bedrijvigheid.

Belangrijke straten waar de werkgelegenheid geconcentreerd is, zijn de Bennekelstraat, Hoogstraat, Willaertplein, Sibeliusslaan, Bayeuxlaan. Aan de Bennekelstraat staan de meeste bedrijven (28) en werken ook de meeste mensen (150). Het Franz Leharplein en de Tinelstraat bevatten veel belangrijke winkelvoorzieningen voor de buurt. Deze twee straten vallen echter buiten het in dit onderzoek bestudeerde gebied.

5.5 Woningen

In deze paragraaf wordt gekeken naar de opbouw van de woningvoorraad per cluster. De bijbehorende cijfers staan in tabel 25 van bijlage 2. Cluster C4 telt verreweg de meeste woningen (324). Hierna volgen cluster A2 (274), C2+C3 (265) en A8 (231). Kijkend naar de samenstelling en de waarde van de woningen valt op dat deze per cluster nogal verschillend zijn.

In de Bennekel-Oost is bijna driekwart van de woningen eengezins. Dit geldt echter niet voor de afzonderlijke clusters. Sector D bestaat volledig uit meergezinswoningen. Ook in cluster A7 is het merendeel (71%) meergezins. In A1+B1+B2 is de verhouding ongeveer fifty-fifty. De overige clusters bestaan nagenoeg geheel uit eengezinswoningen. Kijken we naar de eigendomsverhouding dan is bijna driekwart van de woningen in Bennekel-Oost huur. Clusters C1 en sector D bestaan helemaal uit huurwoningen. Ook in A2 (80%), C2+C3 (76%) en A7 (71%) staan voornamelijk huurwoningen. Vier verschillende woningbouwverenigingen hebben een groot deel van het woningbestand van de buurt in hun bezit. De buurt wordt dus gekenmerkt door een gemengd woningbezit. Trudo heeft een groot aandeel in Bennekel-Oost. Haar woningen staan met name in A2, C1, C4 en A8. SWS bezit voornamelijk woningen in de clusters C1, D2, D4, A7 en A8. In D5 is SWS bezig met nieuwbouw. Hier worden 129 appartementen in het dure huursegment ontwikkeld. Ook Wooninc. heeft een deel van de woningvoorraad in haar bezit. Het betreft hier een groot deel van de huurwoningen in C2+C3 en D2+D3..

In totaal telt heel Bennekel-Oost 71 studentenwoningen, wat 5% van de totale woningvoorraad bedraagt. Deze studentenwoningen staan grotendeels in cluster D1.

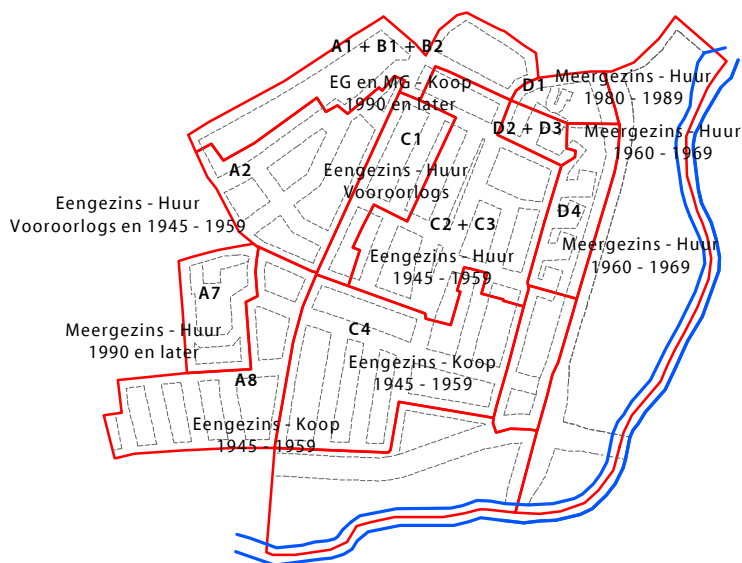
Hier zijn alle 50 van HhVL woningen voor studenten. Daarnaast staan in clusters A1+B1+B2, C4 en C2+C3 respectievelijk 6%, 4% en 2% studentenwoningen.

De koopwoningen staan voornamelijk in A1+B1+B2, C4 en A8. In deze clusters is bijna tweederde van de woningen koop. Ook in cluster A7, C2+C3 en A2 staan koopwoningen. Respectievelijk is hier bijna éénderde, een kwart en éénvijfde koop.

De bouwperiode van de woningen geeft het volgende beeld. In de hele buurt is bijna de helft tussen 1945 en 1959 gebouwd. Verder is bijna een kwart vooroorlogs en bijna een kwart uit de zestiger jaren. Voor de oorlog werd cluster C1, 60% van A2 en éénvijfde van A1+B1+B2 gebouwd. Het betreft hier de noordwestelijk hoek van de buurt. Direct na de oorlogsjaren is het grootste gedeelte van de Bennekel-Oost gebouwd. Het betrof hier C2+C3, C4, A8 en een deel van A2. In de jaren zestig heeft sector D gestalte gekregen. Hierop is echter D1 een uitzondering, welke in de tachtiger jaren is ontwikkeld. Na 1990 hebben A7 en bijna de helft van A1+B1+B2 gestalte gekregen.

In onderstaande kaarten is de samenstelling van de woningvoorraad per cluster en het corporatiebezit weergegeven.

Kaart 5 Samenstelling van de woningvoorraad per cluster

Kaart 6 Corporatiebezit (DSOB/Afdeling Geo-informatie)

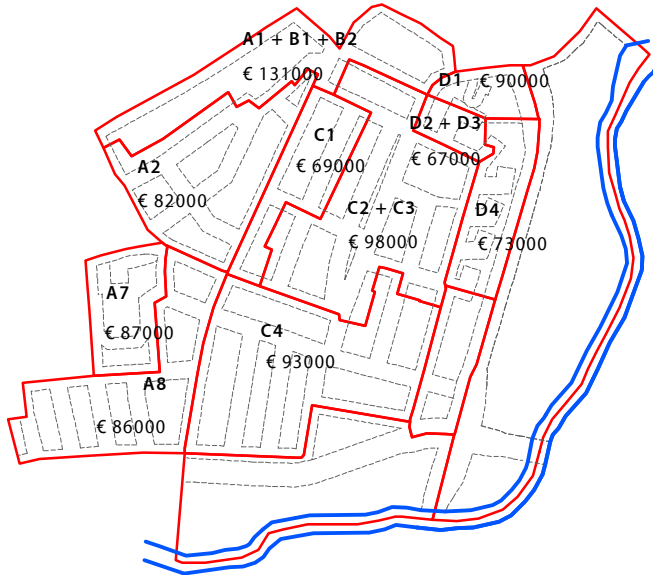

De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in Bennekel-Oost bedraagt € 88000. In clusters C1 en D2+D3 is deze waarde met ongeveer € 68000 een stuk lager. Dit geldt ook voor D4. Hier zijn de woningen gemiddeld € 73000 waard. In cluster A1+B1+B2 staan de woningen met de hoogste gemiddelde waarde, namelijk € 131000.

Gemiddeld genomen wonen er in de Bennekel-Oost 2,3 mensen per woning. Opvallend laag is de woningbezetting in de clusters D2+D3, D4 en A7. Hier wonen gemiddeld 1,7 personen in een woning. In twee clusters is de woningbezetting veel hoger dan in de hele buurt. In C4 en D1 (studenten) wonen respectievelijk 2,6 en 2,9 personen per woning.

In kaart 7 op de volgende bladzijde staat de gemiddelde WOZ-waarde van de woningen per cluster weergegeven.

Kaart 7 Gemiddelde WOZ-waarde per cluster

5.6 Bevolking

In de Bennekel-Oost wonen in totaal ruim 3200 mensen, waarvan de meesten (834) in cluster C4. In cluster C2+C3 wonen 630, in A2 596 en in A8 554 mensen. In deze paragraaf wordt gekeken of er bepaalde bevolkingsgroepen oververtegenwoordigd zijn in welke clusters. Hierbij worden de leeftijd, huishoudenssamenstelling, etniciteit en nieuwkomers bekeken. De bijbehorende cijfers staan in tabel 26 van bijlage 2.

5.6.1 Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van de bewoners van de Bennekel-Oost is met 34 jaar een stuk lager dan het Eindhovenens gemiddelde van 39. In clusters A7 en C2+C3 ligt de gemiddelde leeftijd met respectievelijk 51 en 41 jaar hoger en in C1, D4 en D2+D3 ligt het gemiddelde met 30, 30 en 26 jaar lager. In cluster D1 ligt de gemiddelde leeftijd met 23 jaar aanzienlijk lager. Dit is verklaarbaar doordat in dit cluster enkel studentenwoningen staan. Alle bewoners in dit cluster zijn tussen de 18 en 31 jaar oud. Hierbij is zo'n 80% tussen de 21 en 25.

Eén op de vijf bewoners van Bennekel-Oost is jonger dan 19 jaar. Clusters C1, C4 en D2+D3 zijn kinderrijke gebieden. Ongeveer een kwart van de bewoners is hier jonger dan 19 jaar. In cluster A1+B1+B2, A7 en D2+D3 ligt het percentage kinderen en jongeren lager dan in de hele Bennekel-Oost. Hier is respectievelijk 9%, 13% en 14% jonger dan 19 jaar.

Kijken we naar de baby's en peuters, dan is 5% van alle bewoners jonger dan 4 jaar. Dit zijn in totaal ruim 160 kinderen. In verhouding tot heel Bennekel-Oost, wonen in D2+D3 veel 0 tot 4 jarigen. Hier is één op de tien bewoners een 0-4 jarige.

Eén op de elf bewoners van de Bennekel-Oost is tussen de 4 en 12 jaar oud. Dit zijn zo'n 280 kinderen. In cluster C1 en C4 wonen aanzienlijk meer 4-12 jarigen: hier gaat het namelijk om 14% en 12%. In D4 (5%), D2+D3 (4%) en A1+B1+B2 (2%) wonen minder kinderen in de leeftijd tussen de 4 en 12 jaar dan in de hele buurt.

Zo'n 200 bewoners van Bennekel-Oost zijn tussen de 13 en 18 jaar (6%). De meeste scholieren in deze leeftijd wonen in D2+D3 (9%) en C4 (8%). Dit tegenover slechts 4% in A1+B1+B2, D4 en A7.

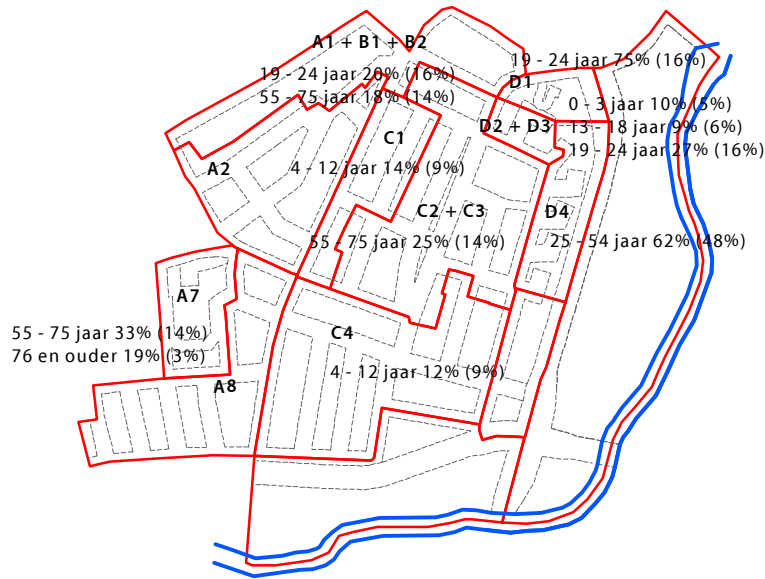
In Bennekel-Oost is 16% van alle bewoners een 19-24 jarige. Zoals eerder vermeldt wonen de meeste studenten in cluster D1. Ook in D2+D3 en A1+B1+B2 zijn de bewoners tussen de 19 en 24 jaar goed vertegenwoordigd. Hier valt respectievelijk ruim een kwart en éénvijfde in deze leeftijdscategorie. Slechts één op de tien bewoners van cluster A2, C4, A8 en C2+C3 is een 19-24 jarige. In A7 is dit percentage met 7% het laagst.

De leeftijd tussen de 25 en 54 jaar heeft bijna de helft van alle bewoners (ruim 1500). Dit komt ongeveer overeen met de meeste clusters. Alleen in cluster D4 is deze leeftijdscategorie oververtegenwoordigd. Hier is bijna tweederde tussen de 25 en 54 jaar oud. In C2+C3 en A7 wonen minder 25-54 jarigen. Hier is respectievelijk 43% en 28% van deze leeftijd.

Tenslotte de 55-plussers. Zo'n 17% van de bewoners in de Bennekel-Oost is 55-plus. Dit zijn zo'n 540 personen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen 55 tot 75 jarigen (14%) en degenen die 76 en ouder (3%) zijn. In cluster A1+B1+B2, C2+C3 en A7 is respectievelijk éénvijfde, een kwart en één derde van de bewoners tussen de 55 en 75 jaar. In C1 (9%), D4 (6%) en D2+D3 (4%) D4 wonen minder 55-75 jarigen dan in de hele buurt. Kijken we naar de 75-plussers dan blijkt dat deze oververtegenwoordigd zijn in cluster A7. Eén op de vijf bewoners is hier 76 jaar of ouder. De overige clusters zijn vergelijkbaar met heel Bennekel-Oost.

In kaart 8 is weergegeven in welke clusters de verschillende leeftijdsgroepen oververtegenwoordigd zijn, dit in verhouding tot de hele Bennekel-Oost. De percentages geven aan hoeveel procent van de bevolking uit dat cluster tot die groep behoort, tussen haakjes staat het percentage voor de hele buurt. Clusters A2 en A8 vormen een goede afspiegeling van de hele buurt. Er wonen hier alleen iets minder 19 – 24 jarigen.

Kaart 8 Spreiding van bewoners naar leeftijd

5.6.2 Huishoudenssamenstelling

De ruim 3200 bewoners van de Bennekel-Oost zijn verdeeld over 1438 huishoudens. De meeste huishoudens wonen in het grootste cluster C4, namelijk 319 huishoudens. In cluster A2, C2+C3 en A8 wonen respectievelijk 271, 259 en 225 huishoudens.

Zoals reeds eerder besproken bestaat cluster D1 geheel uit studentenwoningen. Dit heeft een groot aantal huishoudens geklasseerd in 'overige adressen' tot gevolg, namelijk zo'n 80%. In het verdere verloop van deze paragraaf wordt hier dan ook niet verder op ingegaan.

De grootste groep (ruim 500) in Bennekel-Oost wordt gevormd door bewoners die alleen wonen. Ruim éénderde is een eenpersoonshuishouden. Absoluut gezien wonen deze huishoudens met name in cluster A2 en D4. Deze huishoudensvorm komt relatief gezien vooral voor in drie clusters: in A7, D4 en D2+D3 woont respectievelijk 62%, 57% en 52% alleen. In cluster A2 is het percentage vergelijkbaar met de hele buurt. In de overige clusters wonen verhoudingsgewijs minder mensen alleen.

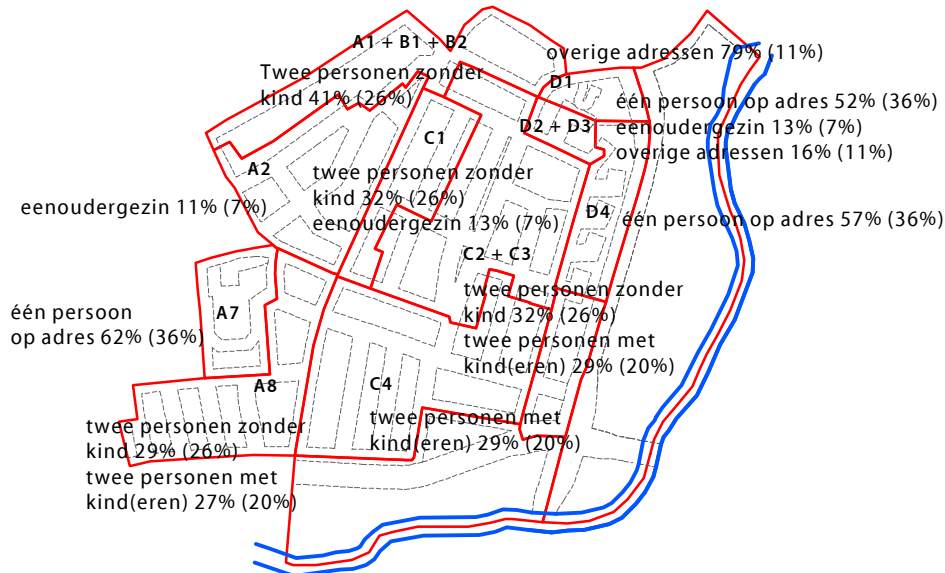
Een kwart van alle huishoudens bestaat uit twee personen zonder kinderen. Dit zijn bijna 370 gezinnen. De grootste groep woont in C2+C3 (82). Relatief gezien wonen deze huishoudens voornamelijk in cluster A1+B1+B2: hier is 41% een tweepersoons-huishouden. Ook in C1, C2+C3 en A8 wordt zo'n 30% gevormd door twee personen zonder kinderen. Deze huishoudens komen aanzienlijk minder voor in cluster D2+D3 en A7.

Eén op de vijf huishoudens van Bennekel-Oost bestaat uit twee personen met één of meer kinderen. Deze huishoudens wonen met name in C2+C3 (76). In verhouding met de hele buurt wonen deze gezinnen voornamelijk in cluster C2+C3 en C4: hier is dit 29% van alle huishoudens. In cluster A8 is ruim een kwart een gezin bestaande uit twee personen met kinderen. In de clusters D2+D3 en D4 wonen aanzienlijk minder van deze gezinnen dan in de hele buurt. Hier is respectievelijk één op de elf en één op de negen een tweoudergezin. In clusters A1+B1+B2, C1 en A7 is dit zo'n 15%.

Tenslotte de eenoudergezinnen. In totaal bestaat 7% van de huishoudens in Bennekel-Oost uit een alleenstaande ouder met kind(eren). Dit zijn ruim 100 gezinnen. Dit is iets meer dan het Eindhovenens gemiddelde van 5%. Absoluut gezien wonen in cluster A2 de meeste eenoudergezinnen: hier zijn dit er 31. Cluster C2+C3 en C4 tellen er elk ongeveer 20. In verhouding met de hele buurt wonen de meeste eenoudergezinnen in C1 en D2+D3. Hier heeft zo'n 13% van de gezinnen één ouder. In A2 is dit 11%. Opvallend is dat in A1+B1+B2, A7 en D4 nauwelijks eenoudergezinnen wonen. Minder dan 3% van alle huishoudens bestaat uit één ouder.

In onderstaand kaartje staat weergegeven in welke clusters de verschillende huishoudens oververtegenwoordigd zijn, dit in verhouding tot heel Bennekel-Oost. De percentages geven aan hoeveel procent van de bevolking uit dat cluster tot die groep behoort, tussen haakjes staat het percentage voor de hele buurt.

Kaart 9 Spreiding van bewoners naar huishoudenstype

5.6.3 Etniciteit

Van alle bewoners in Bennekel-Oost heeft 39%, bijna 1300 bewoners, niet de Nederlandse etniciteit. In een aantal clusters wonen aanzienlijk minder allochtonen en dus meer Nederlanders. Het betreft hier D1 (13%), A1+B1+B2 (18%), A7 (28%), C2+C3 (33%) en A8 (34%). In drie clusters wonen aanzienlijk meer niet-Nederlanders. In C1 is 44% van niet-Nederlandse afkomst en in D2+D3 en D4 is dit respectievelijk 70% en 63%.

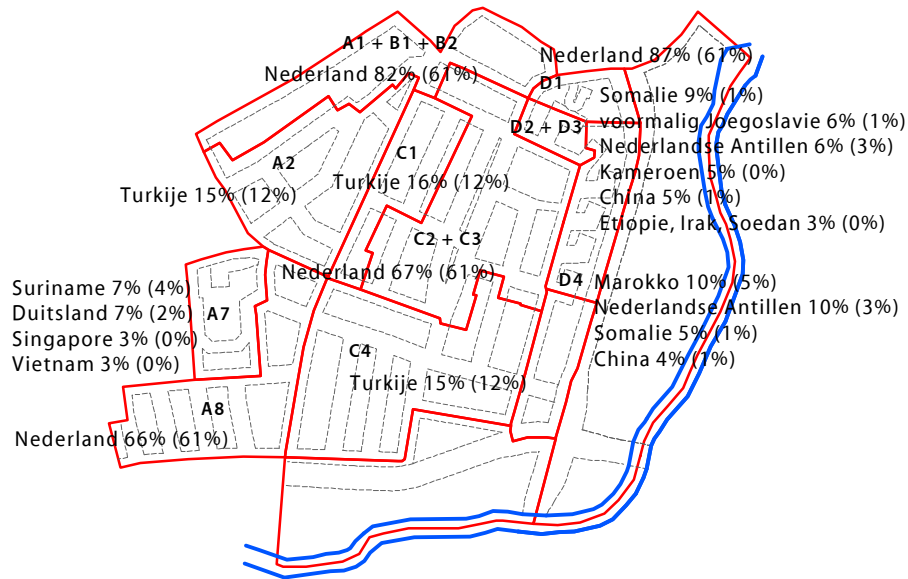
In Bennekel-Oost vormt de Turkse gemeenschap de grootste groep met een niet-Nederlandse etniciteit. In totaal is 12% van alle bewoners Turks. Deze bevolkingscategorie is in drie clusters oververtegenwoordigd. Het betreft hier cluster C1, A2 en C4. Hier is zo'n 15% van Turkse origine. Absoluut gezien zijn dit respectievelijk 46, 89 en 125 personen.

Cluster D2+D3 heeft in verhouding met de hele buurt veel bewoners van Somalische afkomst. In totaal zijn dit tien personen. Eén op de elf bewoners in dit cluster is afkomstig uit Somalie. In de hele buurt is dit slechts 1%. Ook wonen er relatief veel mensen uit voormalig Joegoslavië en de Nederlandse Antillen. De Antillianen en voormalig Joegoslaven vormen beiden 6% van alle bewoners uit D2+D3. Verder zijn in verhouding veel mensen afkomstig uit Kameroen, China, Ethiopie, Irak en Soedan. Absoluut zijn dit echter vijf of minder personen.

In cluster D4 wonen vooral veel Marokkanen en Antillianen. In dit cluster is één op de tien bewoners van Marokkaanse origine tegenover één op de twintig in de hele buurt. Ook de Antillianen vormen ééntiende van de bevolking. In heel Bennekel-Oost is dit echter slechts 3%. Ook wonen in dit cluster veel mensen uit Somalie (5%) en China (4%). Tenslotte cluster A7. Hier wonen ongeveer tien mensen uit Suriname en Duitsland. Dit is ongeveer 7% van alle bewoners. In de hele buurt is 4% Surinaams en 2% Duits. Daarnaast wonen in A7 relatief meer mensen uit Singapore en Vietnam. Dit zijn echter vijf of minder personen.

In de kaart op de volgende bladzijde staat weergegeven waar de verschillende groepen bewoners oververtegenwoordigd zijn, dit in verhouding tot de hele buurt. De percentages geven aan hoeveel procent van de bevolking uit dat cluster tot die groep behoort, tussen haakjes staat het percentage voor heel Bennekel-Oost.

Kaart 10 Spreiding van bewoners naar etniciteit

5.6.4 Nieuwkomers

Zoals in paragraaf 4.4 al is besproken, hebben bijna 3000 mensen tussen oktober 1998 en april 2002 zich voor de inburgeringscursus ingeschreven. Hiervan woont op moment van inschrijving 4% in de Bennekel-Oost. Dit zijn ongeveer 110 personen. Zo'n 55% van hen is tussen de 20 en 30 jaar en bijna een kwart tussen de 30 en 40. De nieuwkomers zijn voornamelijk afkomstig uit de Nederlandse Antillen, Turkije en Marokko. In cluster A7 en A8 uit Bennekel-West wonen in totaal ruim tien nieuwkomers.

De nieuwkomers in Bennekel-Oost wonen absoluut gezien grotendeels in clusters D4, A2, C4 en D2+D3. Hier wonen er ongeveer respectievelijk 30, 20, 20 en 10. Relatief gezien tellen D2+D3 en D4 de meeste nieuwkomers. In D2+D3 is dit één op de negen bewoners en in D4 één op elf. In de overige clusters wonen beduidend minder nieuwkomers. Om nog verder onderscheid te maken naar etniciteit en leeftijd per cluster zijn de aantallen te klein. Bovendien is van veel personen de etniciteit onbekend. Opgemerkt moet worden dat er gekeken is waar een persoon woont op het moment van inschrijving voor de cursus. Het kan dus zijn dat er inmiddels mensen verhuisd zijn.

5.7 Werk

Zoals in paragraaf 4.5 reeds is besproken, telt de Bennekel-Oost begin 2002 in totaal 255 niet-werkende werkzoekenden. De werkzoekenden wonen voornamelijk in cluster A2 en C4. In beide clusters zijn zo'n 55 mensen werkloos. Clusters A1+B1+B2, D1 en A7 wonen minder dan tien werkzoekenden. Deze clusters worden vanwege de kleine aantallen dan

ook verder buiten beschouwing gelaten. Dit geldt ook voor de verder opsplitsing naar herkomst. De bijbehorende cijfers staan in tabel 27 van bijlage 2.

In totaal staat 10% van alle bewoners van de Bennekel-Oost tussen de 15 en 65 jaar ingeschreven bij het CWI. In D2+D3 en D4 is dit percentage met 17% aanzienlijk hoger. Dit is ruim drie keer het Eindhovens gemiddelde van 5%. Ook in A2 en C1 wonen relatief veel werklozen. Hier is dit ongeveer 14%. In cluster C2+C3 (6%) ligt het percentage werkzoekenden veel lager dan in de hele buurt.

Eén op de elf werkzoekenden in Bennekel-Oost is jonger dan 23 jaar. In A8 zijn deze werklozen met één op de zeven oververtegenwoordigd. Opvallend is het aantal jonge werkzoekenden in cluster D4: hier is éénvijfde jonger dan 23 jaar. In de hele buurt is zo'n 40% van de niet-werkende werkzoekenden tussen de 40 en 60 jaar oud. In C4 zijn dit er veel meer. Hier is ruim de helft een 40-60 jarige. In cluster D4 wonen er met één derde juist relatief weinig.

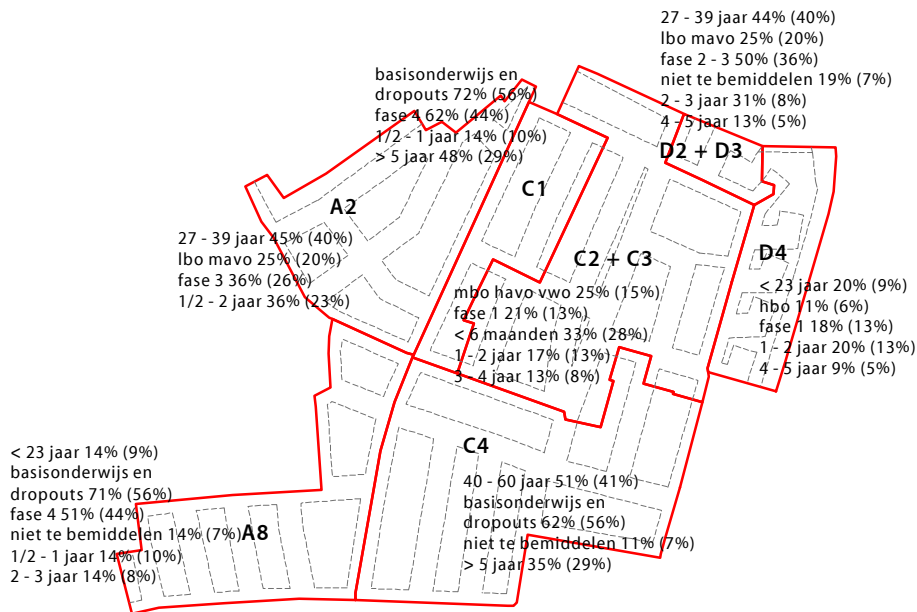
Kijken we naar het opleidingsniveau dan heeft in totaal 56% van de niet-werkende werkzoekenden basisonderwijs als hoogst genoten opleiding. In C1 en A8 ligt dit met zo'n 70% aanzienlijk hoger. Ook in C4 (62%) vallen iets meer werklozen in deze categorie. De overige clusters komen redelijk overeen met het buurtgemiddelde. Daarnaast heeft één op de vijf bewoners lbo en/of mavo met succes afgerond. In A2 en D2+D3 is dit een kwart. Eén op de tien werkzoekenden van Bennekel-Oost heeft een hbo of wo-opleiding afgerond. In D4 zijn deze werklozen oververtegenwoordigd: hier valt 15% in deze groep.

Fase 1 tot en met 4 geeft aan in hoeverre de ingeschreven werklozen aan een baan te helpen zijn. Zo'n 44% van alle bewoners van Bennekel-Oost die werk zoekt zit in fase 4 en is zeer moeilijk aan een baan te helpen. In clusters D4, A8 en C1 zijn dit er meer. In D4 en A8 valt ongeveer de helft in deze groep en in C1 zo'n 62%. In de hele buurt is 7% van de werkzoekenden niet te bemiddelen. In C4, A8 en D2+D3 ligt dit hoger. Hier is respectievelijk 11%, 14% en 19% niet te bemiddelen.

Kijkend naar de inschrijvingsduur staat in de Bennekel-Oost 28% minder dan een half jaar ingeschreven. Deze werkzoekenden zijn oververtegenwoordigd in C2+C3. Vijf jaar of langer staat 29% van de niet-werkende werkzoekenden van Bennekel-Oost ingeschreven. In cluster C4 staat ruim één derde langer dan vijf jaar ingeschreven. Opvallend is het aantal personen in deze categorie in cluster C1. Bijna de helft van de werkzoekenden staat langer dan vijf jaar ingeschreven.

In onderstaand kaartje staat voor de zeven clusters weergegeven waar de niet-werkende werkzoekenden oververtegenwoordigd zijn naar de verschillende kenmerken. De percentages geven aan hoeveel procent van de bevolking uit dat cluster tot die groep behoort, tussen haakjes staat het percentage voor heel Bennekel-Oost.

Kaart 11 Spreiding van niet-werkende werkzoekenden naar verschillende kenmerken

5.8 Samenvatting

In dit hoofdstuk is gekeken of binnen de Bennekel-Oost sprake is van ruimtelijke segregatie, namelijk of er concentraties van bepaalde bevolkingscategorieën zijn op het niveau van stedelijk beheerclusters. Naar voren is gekomen dat in een aantal clusters bepaalde groepen oververtegenwoordigd zijn (in vergelijking met de hele buurt). In een enkel geval is sprake van concentratie en wel in cluster D1. Hier staat een studentencomplex waar studenten wonen. Als we kijken naar de

onderzochte aspecten komen ook eigenschappen naar voren die typerend zijn voor studenten. Hier wonen namelijk veel 19-24 jarigen, vallen relatief veel huishoudens in de categorie 'overige adressen' en wonen er nauwelijks werkzoekenden. Opvallend is dat in dit cluster bijna geen allochtonen wonen en dat driekwart man is.

Kijkend naar de leeftijd, huishoudenssamenstelling, etniciteit, nieuwkomers en de werksituatie, is er in de verschillende clusters een oververtegenwoordiging van de volgende groepen:

- ◆ Cluster A1+B1+B2
19-24 jarigen, 55-75 jarigen, twee persoonshuishoudens zonder kind(eren), inwoners afkomstig uit Nederland;
- ◆ Cluster A2
eenoudergezinnen, inwoners afkomstig uit Turkije, niet-werkende werkzoekenden met de volgende kenmerken: 27-39 jarigen, lbo/mavo afgerond, fase 3 cliënten, ½-2 jaar ingeschreven;
- ◆ Cluster C1
4-12 jarigen, eenoudergezinnen, tweepersoonshuishoudens zonder kind(eren), inwoners afkomstig uit Turkije, niet-werkende werkzoekenden met de volgende kenmerken: alleen basisonderwijs afgerond, fase 4 cliënten, ½-1 jaar ingeschreven, 5 jaar of langer ingeschreven;
- ◆ Cluster C2+C3
55-75 jarigen, tweepersoonshuishoudens zonder kind(eren), tweepersoonshuishoudens met kind(eren), inwoners afkomstig uit Nederland, niet-werkende werkzoekenden met de volgende kenmerken: mbo/havo/vwo afgerond, fase 1 cliënten, minder dan zes maanden ingeschreven, 1-2 jaar ingeschreven, 3-4 jaar ingeschreven;
- ◆ Cluster C4
4-12 jarigen, twee persoonshuishoudens met kind(eren), inwoners afkomstig uit Turkije, niet-werkende werkzoekenden met de volgende kenmerken: 40-60 jarigen, alleen basisonderwijs afgerond, niet te bemiddelen cliënten, 5 jaar of langer ingeschreven;
- ◆ Cluster D1
19-24 jarigen, overige adressen, inwoners afkomstig uit Nederland;
- ◆ Cluster D2+D3
0-3 jarigen, 13-18 jarigen, 19-24 jarigen, eenpersoonshuishoudens, eenoudergezinnen, overige adressen, inwoners afkomstig uit de volgende landen: Somalië voormalig Joegoslavië Nederlandse Antillen, Kameroen, China, Ethiopië Irak en Soedan; niet-werkende werkzoekenden met de volgende kenmerken: 27-39 jarigen, lbo/mavo afgerond, fase 2 en 3 cliënten, niet te bemiddelen cliënten, 2-3 jaar ingeschreven, 4-5 jaar ingeschreven;
- ◆ Cluster D4
25-54 jarigen, eenpersoonshuishoudens, inwoners afkomstig uit de volgende landen: Marokko, Nederlandse Antillen, Somalië en China; niet-werkende werkzoekenden met de volgende kenmerken: jonger dan 23 jaar, hbo afgerond, fase 1 cliënten, 1-2 jaar ingeschreven, 4-5 jaar ingeschreven;
- ◆ Cluster A7
55-plussers, eenpersoonshuishoudens, inwoners afkomstig uit de volgende landen: Suriname, Duitsland, Singapore en Vietnam;

- ◆ Cluster A8
tweepersoonshuishoudens zonder kind(eren), tweepersoonshuishoudens met kind(eren), inwoners afkomstig uit Nederland, niet-werkende werkzoekenden met de volgende kenmerken: jonger dan 23 jaar, alleen basisonderwijs afgerond, fase 4 cliënten, niet te bemiddelen cliënten, ½-1 jaar ingeschreven, 2-3 jaar ingeschreven.

Bijlage 1

Tabellen cijfers Eindhoven

Tabel 13 Kenmerken van de woningvoorraad (bestand WOZ-administratie november 2002)

kenmerken	Eindhoven
aantal woningen	90801
gemiddelde woningbezetting	2,3
gemiddelde WOZ-waarde (1999)	€ 127000
naar eigendom	
huur	61%
koop	39%
naar type	
eengezins	72%
meergezins	28%
naar bouwjaar	
vooorlogs	19%
1945-1959	17%
1960-1969	18%
1970-1979	19%
1980-1989	13%
1990 en later	14%

Tabel 14 Kenmerken van de bevolking (GBA 1 januari 2002)

kenmerken	Eindhoven
aantal inwoners	204773
gemiddelde leeftijd	39
naar leeftijd	
0-3 jaar	5%
4-12 jaar	9%
13-18 jaar	6%
19-24 jaar	9%
25-54 jaar	46%
55-75 jaar	20%
76 en ouder	6%
aantal huishoudens	90749
naar huishouden	
één persoon op adres	35%
twee personen zonder kind	32%
eenoudergezin	5%
twee personen met kind(eren)	23%
overige adressen	5%

naar etniciteit	
Nederland	75%
Indon./vrm. Ned. Indië & Nw Guinea	3%
14 EU-landen	6%
overig westers-allochtoon	2%
Turkije	4%
Marokko	2%
Suriname	2%
Ned. Antillen, Aruba	1%
overig nietwesters-allochtoon	4%

Tabel 15 Woonduur van Eindhovenaren

	in Eindhoven	op het adres
<5 jaar	24%	47%
5-10 jaar	14%	19%
10-20 jaar	18%	18%
20-40 jaar	25%	15%
>40 jaar	19%	2%

Tabel 16 Kenmerken van de niet-werkende werkzoekenden (CWI 1 januari 2002)

kenmerken	Eindhoven
aantal niet-werkende werkzoekenden	7511
in % van het aantal 15-64 jarigen	5%
naar leeftijd	
< 23	8%
23-26	7%
27-39	35%
40-60	50%
60+	1%
naar hoogst genoten opleiding	
basisonderwijs en dropouts	38%
lbo mavo	28%
mbo havo vwo	21%
hbo	9%
wo	5%
naar fase van bemiddeling	
fase 1	20%
fase 2	10%
fase 3	22%
fase 4	43%
niet te bemiddelen	6%

Sociale kenmerken van de Bennekel

naar inschrijvingsduur	
minder dan 6 maanden	29%
½ - 1 jaar	13%
1 - 2 jaar	12%
2 - 3 jaar	8%
3 - 4 jaar	6%
4 - 5 jaar	5%
5 jaar en langer	27%
naar herkomst	
Nederland	65%
Suriname	2%
Antillen	2%
Turkije	9%
Marokko	5%
overig	17%

Tabel 17 Kenmerken van de uitkeringsgerechtigden (WZI 1 januari 2002)

kenmerken	Eindhoven
aantal uitkeringsgerechtigden	6137
naar leeftijd	
< 23	4%
23-26	5%
27-39	28%
40-60	45%
60+	18%

Tabel 18 Inkomen (RIO 1998 en gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Eindhoven
gemiddeld besteedbaar inkomen per inwoner	f 22700
gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden	f 49500
hoogte totale bruto inkomen	
ruim beneden modaal	16%
beneden modaal	20%
ongeveer modaal (f 50000,=)	23%
boven modaal	27%
ruim boven modaal	15%
moeite met rondkomen	
enige moeite	18%
grote moeite	6%

Tabel 19 Opleidingsniveau (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Eindhoven
geen/lager onderwijs	11%
lbo/mavo	33%
havo/mbo/vwo	27%
hbo/wo	30%

Tabel 20 Eenzaamheid (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Eindhoven
niet eenzaam	58%
matig eenzaam	33%
eenzaam	6%
zeer eenzaam	3%
behoefte aan ondersteuning	10%

Tabel 21 Eigen oordeel gezondheid (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Eindhoven
heel goed	17%
goed	56%
gaat wel	15%
matig	10%
slecht	2%

Tabel 22 Leefgewoonten (Gezondheidsenquête GGD 1998-1999)

	Eindhoven
roken	
rokers	38%
< 20 sigaretten per dag	64%
>= 30 sigaretten per dag	6%
drugs	
laatste jaar drugs	7%
alcoholgebruik	
drinkt niet	18%
drinkt licht	49%
drinkt matig	25%
drinkt excessief	6%
drinkt zeer excessief	3%

Sociale kenmerken van de Bennekel

lichaamsbeweging	
sport niet	52%
sport < 1 keer per week	9%
geen andere lichaamsbeweging	29%
< 1 keer per week andere lichaamsbeweging	11%
nooit bewegen/sporten	20%
 lichaamsgewicht	
overgewicht	29%
(ernstig) overgewicht	9%

Tabel 23 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderopvang (BiO mei 2001)

	Eindhoven
peuterspeelzalen	
aantal peuters dat naar speelzaal gaat	2275
totaal aantal peuters	3920
deelnamepercentage	58%
 kinderopvang	
aantal peuters dat naar kinderopvang gaat	722
totaal aantal peuters	3920
deelnamepercentage	18%

Bijlage 2

Tabellen cijfers de Bennekel-Oost

Tabel 24 Kenmerken van de bevolking naar etniciteit (GBA 1 januari 2002)

	Nederland	Turkije	Marokko	Suriname	Totaal Bennekel- Oost
naar leeftijd					
0-3 jaar	3%	8%	9%	8%	5%
4-12 jaar	6%	18%	17%	14%	9%
13-18 jaar	4%	13%	12%	7%	6%
19-24 jaar	17%	11%	15%	11%	16%
25-54 jaar	48%	43%	42%	54%	48%
55-75 jaar	18%	8%	6%	7%	14%
76 en ouder	4%	0%	0%	0%	3%
generatie					
eerste generatie	3%	56%	51%	66%	26%
tweede generatie	97%	44%	49%	34%	74%
naar huishouden					
één persoon op adres	40%	10%	17%	16%	36%
twee personen zonder kind	29%	14%	18%	24%	26%
eenoudergezin	6%	5%	9%	18%	7%
twee personen met kind(eren)	17%	46%	39%	33%	20%
overige adressen	8%	25%	17%	9%	11%

Tabel 25 Kenmerken van de woningvoorraad (Bestand WOZ-administratie november 2002)

kenmerken	A1	A2	C1	C2	C4	D1	D2	D4	to- taal	A7	A8
	+B1			+C3			+D3				
	+B2										
aantal woningen	108	274	130	265	324	48	66	178	1447	89	231
gemiddelde	2,4	2,2	2,3	2,4	2,6	2,9	1,7	1,7	2,3	1,7	2,4
woningbezetting											
gemiddelde WOZ- waarde (x1000)	€ 131	€ 82	€ 69	€ 98	€ 93	€ 90	€ 67	€ 73	€ 88	€ 87	€ 86
naar eigendom											
huur	36%	80%	99%	76%	38%	100%	100%	100%	73%	71%	38%
koop	64%	20%	1%	24%	62%	0%	0%	0%	27%	29%	62%
naar type											
eengezins	49%	99%	100%	100%	99%	0%	0%	0%	72%	29%	99%
meergezins	51%	1%	0%	0%	1%	100%	100%	100%	28%	71%	1%
naar bouwjaar											
vooorlogs	21%	58%	99%	0%	0%	0%	0%	0%	22%	0%	3%
1945-1959	6%	42%	0%	89%	97%	0%	0%	0%	46%	1%	90%
1960-1969	5%	0%	0%	8%	0%	0%	100%	100%	23%	0%	4%
1970-1979	19%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	0%	0%
1980-1989	5%	0%	1%	2%	2%	100%	0%	0%	5%	0%	0%
1990 en later	44%	0%	0%	0%	2%	0%	0%	0%	4%	99%	4%

Tabel 26 Kenmerken van de bevolking (GBA 1 januari 2002)

kenmerken	A1 +B1 +B2	A2	C1	C2 +C3	C4	D1	D2 +D3	D4	to- taal	A7	A8
aantal inwoners	260	596	293	630	834	141	111	302	3262	155	554
gemiddelde leeftijd	37	33	30	41	33	23	26	30	34	51	35
naar leeftijd											
0-3 jaar	3%	6%	6%	4%	5%	0%	10%	5%	5%	3%	5%
4-12 jaar	2%	9%	14%	9%	12%	0%	4%	5%	9%	7%	8%
13-18 jaar	4%	7%	6%	7%	8%	1%	9%	4%	6%	3%	7%
19-24 jaar	20%	11%	16%	9%	10%	75%	27%	18%	16%	7%	10%
25-54 jaar	50%	50%	47%	43%	49%	25%	45%	62%	48%	28%	50%
55-75 jaar	18%	14%	9%	25%	13%	0%	4%	6%	14%	33%	16%
76 en ouder	3%	2%	2%	4%	4%	0%	2%	0%	3%	19%	4%
aantal huishoudens	117	271	128	259	319	48	56	175	1438	89	225
naar huishouden											
één persoon op adres	32%	37%	30%	24%	29%	6%	52%	57%	36%	62%	27%
twee personen zonder kind	41%	24%	32%	32%	23%	15%	11%	22%	26%	19%	29%
eenoudergezin	2%	11%	13%	8%	7%	0%	13%	3%	7%	0%	6%
twee personen met kind(eren)	16%	20%	15%	29%	29%	0%	9%	11%	20%	15%	27%
overige adressen	9%	7%	10%	7%	13%	79%	16%	7%	11%	5%	11%
naar etniciteit											
Nederland	81%	57%	55%	63%	56%	85%	29%	34%	58%	69%	63%
Indon./vrm. Ned. Indië & Nw Guinea	1%	3%	1%	4%	3%	2%	1%	3%	3%	3%	3%
13 EU-landen (m.u.v. Duitsland)	4%	3%	2%	4%	4%	3%	2%	2%	3%	4%	4%
Duitsland	3%	2%	2%	3%	3%	1%	1%	2%	2%	7%	2%
overig westers-allochtoon	3%	2%	4%	1%	2%	2%	8%	2%	2%	1%	2%
Turkije	0%	15%	16%	11%	15%	0%	8%	12%	12%	1%	9%
Marokko	0%	6%	7%	2%	5%	0%	7%	10%	5%	0%	7%
Suriname	1%	4%	4%	5%	5%	0%	3%	6%	4%	7%	5%
Ned. Antillen, Aruba	2%	2%	3%	1%	1%	2%	6%	10%	3%	0%	1%
overig nietwesters-allochtoon	5%	6%	7%	6%	6%	4%	35%	19%	8%	9%	5%

Tabel 27 Kenmerken van de niet-werkende werkzoekenden (CWI 1 januari 2002)

kenmerken	A2	C1	C2	C4	D2	D4	totaal	A8
			+C3		+D3			
aantal niet-werkende werkzoekenden	56	29	24	55	16	45	255	35
in % van het aantal 15-64 jarigen	13%	14%	6%	9%	17%	17%	10%	8%
naar leeftijd								
< 23	7%	10%	8%	7%	6%	20%	9%	14%
23-26	9%	10%	13%	7%	13%	7%	10%	11%
27-39	45%	41%	42%	35%	44%	40%	40%	34%
40-60	39%	38%	38%	51%	38%	33%	41%	40%
naar hoogst genoten opleiding								
basisonderwijs en dropouts	57%	72%	58%	62%	56%	49%	56%	71%
lbo mavo	25%	17%	17%	18%	25%	22%	20%	23%
mbo havo vwo	11%	7%	25%	15%	6%	13%	15%	3%
hbo	4%	0%	0%	4%	6%	11%	6%	3%
wo	4%	3%	0%	2%	6%	4%	4%	0%
naar fase van bemiddeling								
fase 1	11%	10%	21%	11%	0%	18%	13%	9%
fase 2	11%	3%	8%	11%	19%	9%	10%	6%
fase 3	36%	17%	25%	29%	31%	22%	26%	20%
fase 4	41%	62%	38%	38%	31%	47%	44%	51%
niet te bemiddelen	2%	7%	8%	11%	19%	4%	7%	14%
naar inschrijvingsduur								
minder dan 6 maanden	25%	17%	33%	31%	6%	31%	28%	26%
½ - 1 jaar	16%	14%	4%	7%	6%	9%	10%	14%
1 - 2 jaar	20%	7%	17%	9%	6%	20%	13%	11%
2 - 3 jaar	9%	3%	4%	6%	31%	4%	8%	14%
3 - 4 jaar	0%	7%	13%	11%	6%	9%	8%	3%
4 - 5 jaar	5%	3%	4%	2%	13%	9%	5%	3%
5 jaar en langer	25%	48%	25%	35%	31%	18%	29%	29%

Bijlage 3

Beschrijving vrijetijdsaccommodatie

Wijkcentrum De Dommel

Gemeenschapshuis De Ketting

Wijkcentrum De Dommel

Wijkcentrum De Dommel	Bennekelstraat 131 5654 DD Eindhoven 040-2513813
Bouwjaar	1949
Vloeroppervlakte	296 m ²
Dagen geopend	5
Aantal activiteitenruimten	10
Vastgesteld bezettingspercentage	60%
Opp. act. ruimten	415 m ²
Bedrijfstijd (uren per week)	ca 70 u.

Wijkcentrum De Dommel zit sinds 1990 in de huidige accommodatie op de Bennekelstraat. Het is recent als gesubsidieerd centrum voor buurtactiviteiten overgegaan van Buurtwerk Eindhoven naar Loket W. Het wijkcentrum is gelegen buiten de Rondweg in stadsdeel Gestel. Er is geen centrale ontmoetingsruimte en de accommodatie heeft geen horecafunctie.

Doelstelling Het hoofddoel is het doelbewust aantrekken van (delen van) de wijkbevolking bij de aangeboden activiteiten. Trefwoorden zijn laagdrempelig, klantvriendelijk, jeugd, laaggeschoolden, niet-actieven.

Organisatie De accommodatie valt onder direct beheer van Loket W. Er is een fulltime beroeps-kracht voor het beheer alsmede een administratieve kracht voor enkele uren per week. De dagelijkse schoonmaakwerkzaamheden worden verricht door een huishoudelijk medewerkster in vaste dienst. Ten behoeve van de activiteiten kan De Dommel beschikken over beroepskrachten en stagiaires. Daarnaast is er een grote groep van ca 110 vrijwilligers actief. Deze werken deels tegen vergoeding.

Activiteiten De Dommel maakt deel uit van het voormalige Buurtwerk Eindhoven en is als zodanig primair gericht op vormende, educatieve en non-commerciële activiteiten. Leren en doen staan hoog in het vaandel.

Programma '02 In 2002 worden de volgende activiteiten georganiseerd.

50+ soos	biljarten	computercursus
computerinloop	creatief	cursus
disco	eindejaarsviering	gezondheidscursus
handenarbeid	houtgroep	huiswerkbegeleiding
hupvragen	jongereninloop	Kameleon
kerstspecial	kinderopvang	kinderwerk
meidenclub	mozaïek	naailes
ontmoetingsmiddag	opstap	opvang
ouw doos	overblijven jongeren	reis door de tijd
rommelmarkt	schildersgroep	taalles
taalspel	thema koffie ochtend	volwassenen inloopochtend
voorschools GOA	vredesmiddag	weekbegeleiding jongeren
yoga		

Bezoekers Uit de onderzoekstellingen blijkt voor De Dommel een wekelijks bezoekersaantal van ca 800. Er is een grote variëteit aan activiteiten. De peuterspeelzaal is goed voor het grootste aandeel bezoeken, ook komen veel mensen naar De Dommel voor de computers die er ter beschikking staan.

Uit opgaven van de activiteitenbegeleiders blijkt een lager cijfer, ca 600 bezoeken per week. Dit kan duiden op een aantal incidentele activiteiten gedurende de onderzoeksperiode, of op reguliere activiteiten die grotere bezoekersaantallen dan gebruikelijk kenden.

Gemeenschapshuis De Ketting

Gemeenschapshuis De Ketting	Tinelstraat 3a 5654 LS Eindhoven 040-2511999
Bouwjaar	1978
Vloeroppervlakte	715 m ²
Dagen geopend	4
Aantal activiteitenruimten	5
Vastgesteld bezettingspercentage	45%
Opp. act. ruimten	560 m ²
Bedrijfstijd (uren per week)	ca 50 u.

De Ketting is een zelfstandige accommodatie in het stadsdeel Gestel. In 2003 staat het 25-jarig jubileum van De Ketting in haar huidige vorm op de agenda. Daarvoor bestond de accommodatie onder de naam 'De Nieuwe Ketting'. Het toenmalige gebouw is grondig verbouwd.

De Ketting is een grote accommodatie, met meerdere geschikte ruimtes. Buiten het gebouw, waar nu reeds vrijetijdsactiviteiten plaatsvinden, zijn ruime uitbreidingsmogelijkheden aanwezig. Ook zijn er voldoende uitbreidingsmogelijkheden ten aanzien van de bezetting. Het gebouw is eigendom van stichting De Ketting. De exploitatie is nagenoeg kostendekkend. Er is een beperkte horecafunctie. Mits gerelateerd aan de wijk zijn er op beperkte schaal feesten en partijen mogelijk.

Doelstelling Doelstelling is het beheer en de exploitatie van het gemeenschapshuis ten behoeve van activiteiten op maatschappelijk, levensbeschouwelijk, recreatief en cultureel gebied.

Organisatie Het bestuur van stichting De Ketting bestuurt zelfstandig de accommodatie. Het bestuur streeft ernaar te functioneren als antenne van de wijk Gestel. Het begrip 'huiskamer van de wijk' wordt in dit verband genoemd. Voor de toekomst ziet men in dit verband een belangrijke taak voor zichzelf weggelegd met de komst van de Philips Hightech Campus.

Het bestuur is samengesteld uit negen leden, allen vrijwilligers. Het dagelijks bestuur stelt zich voorwaardenscheppend op. Het zorgt ervoor dat alles technisch in orde is.

Er zijn twee (parttime) professionele medewerkers en een wisselend aantal vrijwilligers (ca 15 à 20).

Met andere vta's in de wijk (zoals 't Slot, De Dommel en Genderdal) wordt niet strikt samengewerkt.

Activiteiten Ten behoeve van het activiteitenprogramma wordt er geen eigenstandige actieve acquisitie gedaan. De activiteitencommissie organiseert (grootschalige) incidentele of minder frequente activiteiten, soms in samenwerking met Buurtwerk Eindhoven. Ook wordt goed geluisterd naar signalen uit de buurt. In principe zijn de huurders en gebruikers (bij beandering 30 verenigingen) zelf verantwoordelijk

voor het vaste activiteitenprogramma. Het bestuur ziet erop toe dat de maatschappelijke doelstellingen bewaakt worden.

Eenmaal per jaar is er een gebruikersraad. Hier wordt teruggeblikt over afgelopen jaar. Tevens wordt er op die manier gewerkt aan gerichte contacten tussen de (vaste) gebruikers.

Bij nieuwe activiteiten wordt er nauwlettend toegezien dat deze passen in het bestaande programma (geluidsoverlast, concurrerende groepen e.d.)

Programma '02 In 2002 worden de volgende activiteiten georganiseerd.

Aviarium	bejaardensoos	biljarten
carnaval	Ceaciliakoor	countrycursus
dansen Blauwe Marietjes	dansgarde Nachtegale	gymnastiek
kaarten	kapperscursus	kerkdienst
kienen	koersbal	kunstkring Gestel
multiculturele avond	pedicure	Phileutonia
recepties	repetities	symfonie ontspanningscommissie
Tiny Archief	vergaderingen	vlakboogschieten
Vodawiko	volksdansen	yoga

Bezoekers In de onderzoeksperiode is er bij De Ketting een gemiddelde vastgesteld van ongeveer 1300 bezoeken per week. Er vinden in het gebouw regelmatig grote feesten en partijen plaats. Daarnaast komen er veel mensen bij activiteiten als kienen en inloop. Met name in de weekenden vindt er commerciële verhuur van ruimte plaats. In een weekend kunnen er dan goed 2250 bezoekers in De Ketting komen. Een en ander verklaart hoe de opgave vanuit de accommodatie zelf (activiteitenbegeleiding en beheer) resulteert in een beeld van ca 3500 bezoeken per week. Men is tevreden over de bezetting, zeker gezien de beperkte bedrijfstijd van het gebouw.

Van de huidige bezoekers is 16% afkomstig uit de buurt Bennekel-West/ Gagelbosch.

Andere grote herkomstgebieden van De Ketting zijn Genderdal (10% van de huidige bezoekers), Bennekel-Oost (9%), Blaarthem (7%), Hanevoet (6%) en Genderbeemd (5%).

Het gebouw is hiermee sterk gericht op eigen en omliggende buurt(en).

Bijlage 4

Literatuurlijst

- ◆ Buys, A., (1997), *De ideale mix? Een verkenning van visies, feiten en verwachtingen ten aanzien van de bevolkingssamenstelling van buurten en wijken*, RIGO Research en Advies B.V., Amsterdam.
- ◆ DiPasquale, D. & E. Glaeser, (1999), Incentives and social capital. Are home-owners better citizens? In: *Journal of urban economics*, 45-2 (354-384).
- ◆ Hellemans, G., Kleinhans R. & A. Ouwehand, (2001), *Sloop en opbouw van de wijk. Herstructurering als sociale interventie*, NIZW.
- ◆ Gemeente Eindhoven (juli 1997), *Zelfanalyse-rapport Grote-stedenbeleid gemeente Eindhoven – deel B: beschrijving*, Eindhoven.
- ◆ Gemeente Eindhoven, (mei 1998), *Herijking Stedelijk Beheerplan*, OS-rapport 731, Eindhoven.
- ◆ Gemeente Eindhoven, (november 2001), *Deelname aan voorschoude voorzieningen*, BiO-rapport 868, Eindhoven.
- ◆ Gemeente Eindhoven, (januari 2002), *Inwonersenquête 2001*, Eindhoven.
- ◆ Gemeente Eindhoven, (april 2002a), *Kadernotitie Drents Dorp: uitgangspunten voor een masterplan*, Projectgroep Drents Dorp, Eindhoven.
- ◆ Gemeente Eindhoven, (april 2002b), *Onderzoek vrijetijdsaccommodaties deel 1, 2 en 3*, BiO-rapport 884, 893, 905, Eindhoven.
- ◆ Gemeente Eindhoven, (september 2002), *Sociaal-economische rangorde van Eindhovense buurten 2001*, BiO-rapport 906, Eindhoven.
- ◆ Sociaal en Cultureel Planbureau, (2002), *Zekere banden: sociale cohesie, leefbaarheid en veiligheid*, Sociaal en Cultureel Planbureau, Den Haag.
- ◆ SSEW & Gemeente Eindhoven, (augustus 2000), *Herstructurering in Eindhoven 2000-2010*, Eindhoven.